

Előfizetési díj:

Egész évre . . . 10 K — f.
Fél évre . . . . . 5 K — f.
Negyed évre . . . 2 K 50 f.
Egyes szám ára 20 fillér

Hirdetmények:

3 hasábos petítor egyszer
18 fillér, többszöri hirdetésnél 14 fillér.

ZALAMEGYE

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez (Wlassics-utca 25. sz.), az anyagi részét illető közlemények pedig a kiadóhivatalhoz (Ujváros-utca 25. sz.) küldendők.

Kéziratokat nem küldünk vissza.

ZALAVÁRMEGYEI HIRLAP

politikai, társadalmi, közművelődési és gazdasági hetilap.

Megjelenik minden vasárnap reggel.

Hiuság vására.

Hintsünk hamut a fejünkre. Elmult a farsang; tartsunk bőjti prédikációt.

Évről-évre visszatérő szokásos téma, de elég tárgyat ad az elmélkedésre az a gondolat, amely a vigasságok után a mulandóságra való emlékezésnek szentelte a farsangot követő első napot. Emlékezzél meg, hogy porból lettél és porrá válsz. Mulattál ember, most gondold rendeltetésedre, komolyabb dolgokra, az élet küzdelmeire.

Csakhogy aki a farsangot átmulatta, az a hamvazó szerdát átalussza s nem sokat foglalkozik más gondolatokkal, mint amelyek előbb betöltötték az ő szük szellemi világát. Hiuság vására az élet, ahol nagyobb az értéke a cifra rongynak, a pillanatnyi gyönyört hozó élvezeteknek, mint a magasba röppenő gondolatnak, a szív nemességének, a lélek tisztaságának és egyéb agyrémeknek, amelyek csak az időtől elmaradott, naiv emberek előtt becsesek s rendszerint azok hánytorgatják ezeket az aranyra fel nem váltható javakat, akiknek semmijük sincs egyébük. Koldusságukat takargatják képzelt palásttal, amelyen azonban keresztül

látszik a földi javakban való nyomoruság, a koldus büszkeség.

Kárba veszett szó az, amely azért hangzik el, hogy a hiuság vásári zajába bölcseséget vegyítsen s az embereket arra tanítsa, hogy nincs mindig farsang s el kell következni az önmagába szállás idejének is. Nem hallgatnak rá és hintik tovább is a port egymás szemébe és kinevetik azt, aki nagyképpel kesereg a világ romlottsága felett.

Pedig jó volna néha arra is gondolni, hogy az ember életének valami nemesebb tartalmat adjon s ne tapadjon teljesen a röghöz, ne legyen tehetetlen szolgája az élvezetek hajszolásának s tüzzön maga elé ideális célt is, amely felemeli, megtisztítja a szíveket.

Hogy az emberek mennyire gyarlók s mennyire tele van a világ hiusággal, együgyűséggel, azt legjobb a farsang vigasságában, a társaság közepében, a bálók kivilágított termeiben tanulmányozni.

Komoly apák, akiknek arcáról lerí az életbölcsesség, anyák, akik önfeláldozással nevelték gyermekeiket, ifjak és leányok, akiket megáldott a gondviselés testi-lelki jókkal, átalakulnak, kieserlődnék, beáll-

nak a forgotag közepébe s elveiket, életüket meghazudtolva hiu bábok lesznek és esalnak, árulják magukat, árulják érzelmeiket, piacra viszik legdrágább kincseiket.

Egymást csalják az emberek minden módon, de különösen csalják a farsangi börtén. A szülők gyermekeiket árulják, az ifjak önmagukat és érzelmeiket. És hazudnak egymásnak, valamint önmaguknak is. Minden mellékes, ha az anyagiakra vonatkozó számítás bevág s a hiuság ki van elégtelve.

Az a levegő, az a gondolkodásmód, amely a társaséletben uralkodik s amely a báltermekben feltétlenül otthonos, valóságosan inficiálja a lelkeket. A szülők maguk is megméltelyezik gyermekeik szívét, mikor kiölik belőlük az idealizmust s megtanítják arra, miként boldogulhat hazugság árán; miként szabadulhat meg az élet küzdelmeitől testének, lelkének áruba bocsátása által.

Keserűség fogja el az embert, ha látja, hogy a hiuság vásárának forgotagában keringő angyalarcok mögött a leghidegebb számítás lakik; hogy az ifjuság törekvésének legmagasabb célja: bejutni az ingyen-élők közé.

Parti és hozományvadászat uralja a far-

TÁRCA.

A helyi hajón.

Mikor a tavaszi napsugár első hevesebb esőjéig zizegő bogár-rajokat mozgósít a bársenyos fűszálak hűs árnyékában, a fővárosi ember belsejét valami ideges nyugtalanság lepi el. Képzetele titokzatos ábrándokat termel a — levegőről. Mi yen szép dolog is az a levegő! Már tudniillik az az igazi levegő, künn a szabadban, hol a fecskéék vidáman hasogatják, hol nincs elpanesolva mindenféle ártalmas illatokkal, hol tisztán kapható, mint a legenda szerint, Budán a vörös bor.

Hiába, csak a fővárosi ember tudja méltányolni a levegőt. Hát még ha a tiszta levegőhöz torma virs tiltit is ehet és olesó sört ihat! Ez a boldogság ideálja. Hála néked, oh dicső természet, hogy ez az ideál nem tartozik az elérhetetlenek közé.

Ezekből könnyen kimagyarázható, hogy a kirándulási düh mért harapózott el oly rohamosan a fővárosi lakosság alsó százazatai között.

A legfavorizáltabb kiránduló helyek egyike kétségtelenül Promontor, hová tavasztól kezdve késő őszig ezrével szállítják a kirándulókat a fürgén közlekedő helyi gőzösök vasár- és ünnepnaponkint.

Promontor nevéhez valami különös babonás hit fűződik. Alkoholja iránt szent borzalmat érez

a budapesti burzsoá. Emberemlékezet óta még nem volt rá eset, hogy valaki onnan józan fővel tért volna vissza. Mértékadó polgári körök fel fogása szerint ez egyenlő volna a becsületvesztéssel. Az ilyen embert egyszerűen boycottálnák minden uri s minden asztaltársaságból.

Élénkebb, mozgalmasabb képet alig lehet képzelni, mint a minőt vasárnapi esteiken az a hajó fedélzete nyújt, mely Promontorról szállítja vissza a kirándulókat. Képzeljünk el 5-600 embert, férfit, nőt, gyereket vegyesen egy himbáló vízi járóművön — becsipett állapotban. Enyelgés, nevetés, kacagás, dalolás, káromkodás, sikoltás, esodás harmóniába olvad össze, A levegő, ha nem is balzsamos, de fűszeres; kissé talán nagyon is fűszeres. És e fűszeres illatot bizony nem Arábiából importálták, de nem is emlékeztet se más szóra, se pénzszóra.

Ha ez érdekes képet, néha vulkánikus megnyilatkozásaival, egy angol végig nézné, a következőket jegyeznék naplójába:

»A Duna-folyam hullámverése az óceánra emlékeztet. A rajta utazókon rendszerint a tengeri betegség legklasszikusabb tünetei mutatkoznak...«

Egy szép, csillagsugaras vasárnapi estén magam is a hajó fedélzetén ödöngtem. Pirulva teszek vallomást: teljesen józanul.

Uraim! Önök szívesek lesznek mentségeimet meghallgatni. Valami hatodrendű konyakgyárba

voltam hivatalos. Az ott termelt három csillagos ital oly impertinens íz volt, hogy én akaratom és jobb meggyőződése ellenére józan maradtam.

Uraim! csak az vessen rám követ, ki soha rossz konyakot nem ivott.

Velem szemben egy potrohos hasu kefekötő mester foglalt helyet. Szükséges-e mondanom, hogy be volt rugva? Boldogabb arcot legszebb álmaimban sem láttam. Földöntuli kéjjel szellőztette gyöngyöző homlokát tarka kendőjével. mosolygott és csuklott. Mellette a komaasszonya ült, felesége a másik oldalon trécselt az asszonyokkal.

A derék kefekötő boldogsága tökéletesnek, abszolútnak látszott. De még sem; valami apró hibája mégis akadt e boldogságnak. Csekélység az egész... a komaasszonyt szerette volna megcsókolni. De az ellentállt.

— Ugyan ne bomoljon!

— Csak egy puszit — rimázkodott a pohos don Juan.

— Persze, ennyi nép előtt. Majd adna a komaasszony. Maradjon vesztég...

E merev ellentállás megtörte a kefekötő erejét, ismét nagyot csuklott és elszundított.

A komaasszony óvatosan felkelt s figyelmeztette a kefekötőné asszonyt, hogy az ura elaludt. A hű hitves abba hagyta a trécselést s leült alvó ura mellé, ki szabályos akkordokban

sangi hangulatot; a hiúság adja hozzá az alaptónust. Az ifjúság már úgy van nevelve, hogy ez legyen ugyyszólván az életcélja. Anyák arra oktatják leányaikat, hogy jól igyekezzenek férjhez menni; az apák gazdag menyasszonyról beszélnek fiaiknak. Nem avval az intellemmel mutatnak az élet utjaira, hogy igyekezzenek azokat becsületesen, önértzetesen, emelt fővel végigjárni, hanem felvilágosítják már a gyermeket arról, hogy mindent el lehet adni: szívet, lelket, önértzetet.

És mit lehet várni attól az ifju hölgytől, aki hódító útra indul farsang idején és ha érdekei úgy kívánják, megenged magának egy kis jámbor csalást? Lehet-e abból önfeláldozó hitves, aki az életnek nemcsak az élveit, hanem nehéz küzdelmeit is meg tudja osztani élettársával? Lehet-e belőle olyan anya, akit szentnek nevezhet a gyermek? Bizony ritkán. Ellenben lesz belőle hiu asszony, aki áldozatokat követel, de fel nem áldoz semmit; akinek hamar üres lesz az élete, ha leszorul a hiúság piacáról.

És mit lehet várni attól az ifjutól, akinek minden vágya az, hogy mással fizettesse ki az adósságait; aki legdrágább éveit dorbézolásban pazarolja el s fél a munkától?

A boldogság alapja a szívekben van. Aki önmagán kívül keresi annak a forrását, az csalódní fog s az első csalódás után összerogy. A kötelesség teljesítésének öntudata adhat csak megnyugvást. Ebben kell keresni a boldogságot, nem a hiúság kielégítésében. Üres szívvel, üres fejjel, tele gyarlósággal, gyarló hiúsággal jár-kelek sok ember az életen keresztül. És soha sem gondol arra, hogy magasabb eszmék után törjön. Ha azután egyszer megtelik az agya gondolattal, az csak önvád lehet

horkolt. Egyszerre azonban szünet áll be a horkolásban, a kefekötő üdítő álmából felébredt s kezével ismét a szomszédos női derék felé nyul... Semmi ellentállás... A kéz egyre vállalkozóbb lesz... magához szorítja az asszonyt... szemei kéjesen lobognak... egy hirtelen mozdulat és... cupp, cupp... két hatalmas esők esattan... De a jövő pillanatban észreveszi, hogy a saját feleségét esőkolta meg, esüggeden leereszti karjait s olyan arcot vág, mintha egy sündisznot nyelt volna el.

No, ha ezt a házasságot is az égben kötötték...

A hibásan adreszált esőkoknál sokkal izgatóbb látvány volt az a drámai jelenet, melyet néhány pere múlva a fedélzeten láttam. Előadták a Parasztbecsületet. De nem ám úgy, mint az operában, zenei kísérettel és színpadi mesterfogásokkal súlyosbítva, hanem elevenséggel, drámai közvetlenséggel. Alattomos olasz tör helyett férfias ököl szerepelt, nem énekeltek, hanem káromkodtak.

Két ifju versengett egy nő szerelme fölött. A nő a legfessebb szobaleányok egyike volt, kiket valaha szőnyeget porolni láttam, merészen fitos orral s szikrákat szóró szemekkel.

Az ifjak egyike kováslegény volt, hatalmasan duzzadó izmokkal s valóságos bikanyakkal. Ilyennek képzelem szoborban a nyers fizikai erőt...

s ha megtelik a szíve, keserőséggel telik meg; ha levetkőzi a hiúságot, sivár, kiégett lélek marad a helyén.

Hamut a fejekre, hogy ne következék be a késő bánat.

Muraköz kulturája.

Mint magyar anyanyelvű, Muraköz népnevelés ügyének egyik szerény tagja, rövid pár év alatt a néppel érintkezve volt alkalmam megismerni ennek gondolkodását, felvilágosultságát, s főképp azt, vajjon termékeny talaja-e a délről átáramló pánszlávizmussal.

Ha jól tudom, három évvel ezelőtt a „Zalavármegyében“ ugyan ily motívumból indult meg egy polemia, melyben a nép magyar, vagy nem magyar érzésű volta került szőnyegre; míg nekem előm csupán a parányi foltként megjelenő és átáramló pánszlávizmussal a nép neveléssel való párhuzamba állítása.

Elfogadható tétel, hogy a jó alapra könnyen, fáradság megkíméléssel építünk, s ugyanazt valljuk mi paedagógusok az iskolában, ha jó alapot veszünk át, játszva haladunk és érünk a kitűzött sikerhez. — Hogy pedig az alap jó és az „Obzor“ a „Dom“ stb. bujtogató és izgató lapok által elhíntett magvak bő termést igérnek Staresevics, Strossmaier uraknak és társaiknak, arról volt alkalmam párszor meggyőződni. Egy-egy iskolaszéki gyűlésünk felért egy obstruáló képviselőházzal, melyben tündökölték a pánszlávizmussal harsogók, kik kárhoztattak mindent, ami magyar, s hazafiú elkeseredésüknek abban adtak kifejezést, hogy miért nem választhatnak oly jegyzőt, oly tanítót, miért nem küldenek nekik oly bíróságot, mely érti nyelvüket. Többek közt egy felemlíti, hogy egy alkalomkor Horvátországba utazott le, s Karlovecznál a kalauz elkiáltja magát, hogy Károly-város, magyarul. A szíve fájt, mondja, hogy még ott is magyarosítani akarnak, s még a postakocsikon és a többi kocsikban is magyar felírás látható. A többiek fájdalomuk közösségének néma fejbólintással adtak kifejezést. Esténként egy Horvátországból beköltözött lakásán gyűltek össze, hol a „Dom“ c. szentírás ígét olvasva, áldozatot mutattak be Strassmayer urnak. — Akkor még kezdő, az élet iskoláját még nem ismerő tanító voltam, s látva előttem egy idegen ajku nemzetiséget, a dolgok értetlenül hagytak. De most, midőn a helyzet megvilágítva áll előttem, midőn látom, hogy ily dolgok történhetnek Muraköz oly népénél, mely magyar szomszédok közelében kényszerülve van, hogy azokkal érintkezék, asszimilálódjék, s mégis Utópiáról egy mesebeli szlávbirodalomról álmodozik; akkor milyen le-

A másik ifju sápadt, vékony dongájú fodrászsegéd volt, paesuli-illatos frizurával és hegyesen kiálló Ádám-esutkával.

A féltés dühe állította őket egymással szembe. Jó ideig szagragott drámai felkiáltásokkal traktálták egymást.

— Te hitvány barázdabillegető! — ordította rekedten a kovács s akkorát fújt, mint egy cethal.

— Csirkefogó! — viszonzá a fodrász kraváti-tenor hangon.

— Ha megfoglak, vacsorán éred Pilátust!

— Vigyázz, mert nem vacsorázol ma.

— Plehdarabbá lapítlak! Lepedőben visznek haza!

— Dejszen, ha én megborotvállak...

A sértések egyre hevesebben röpködtek, a katasztróla szele élesen süvített.

— Ha még egyszer beszélni mersz Katicával!

— Ebnek parancsolsz!

Szabályos kör képződött körülöttük kíváncsiakból. Világosan láttam, hogy a tettlegesség kikerülhetetlen. Egész hidegen kombináltam. Ha a kovácslegény a fodrászra ráteszi a kezét, egyszerűen péppé morzsolja. Ha totalizátor volnék, szaztat tennék a kovácsra egy ellen. Csak rá kell nézni.

het a helyzet Muraköz azon vidékén, hol Steyer és Horvát áramlatok elsodrálással fenyegetik. S mi történik mindekkor? A kegyes zábrábi egyház Muraköz népnevelésügyét annyira szívén viseli, hogy apácákat küld hozzánk, mert hisz itt kevés a tanító. Midőn a magas Miniszterium tudomására jutott, hogy Miksaváron oly apostolok szolgálják a magyar kulturát, kik a magyar nyelvből csak rendkívüli órákat vettek Zágrábban, rendeletileg utasította őket, hogy egy év leforgása alatt a magyaryelvű iskolák tanítására a képesítést a magyaryelvűből szerezzék meg. Hogy végre lett-e hajtva ez a rendelet, vagy nem, azt nem tudom. Így került a trójai ló Kotor községbe is.

Most legutóbb pedig oly hangokat hallok, hogy Murakirály község néhány előljárója felkereste Kotor község apácáit, hogy hajlandók volnának ők is iskoláikat apácák gondozására bizni, s hogy nyujtsanak nekik ez ügyben információt. A mint hallom, ez ügyben az egyházkerületi tanfelügyelő elnöklete alatt értekezlet is volt.

Nem akarom az apácák pedagógiai szakértelmét, munkásságát kétségbevonni, nem mondom, mert nem tudom, hogy rossz tanítók volnának, de ha működésüket mérlegeljük, akkor két fontos tényező van, melyek bármely módon hatványozott munkálkodásukat lerontják, akkor, midőn ők csak a kulturának tesznek szolgálatot, de nem első sorban és nem mindenkor a magyar hazának. Ezt pedig tőlük kívánni lehetetlen. Bizonyítsa be nekem valaki, érveljen a mellett, hogy ők mint a magyar kultúra uttörői, magyar érzéssel vértelve azért lettek ide küldve Zágrábról, hogy magyarosítsanak. Megtudja-e tagadni az ember saját énjét, anyanyelvét, melyet attól hallott először, kinek a képe, ha távol van hazájától, mindig előtte van. Lehet-e oly hirtelen kivetkőzni nemzeti érzésünkben és érzésünkkel ellenkezőjét hirdetni annak, mit szülünk és tanítóinktól hallottunk. Pedig a léghör, melyben ők nevelkedtek, s az igék, melyekkel ki lettek boesájtva nagy utjokra, bizonyára nem azok voltak: „Menjetekek és magyarosítsatok!“ A hazának pedig nemcsak tanult emberekre, hanem elsősorban hazafiakra van szüksége.

Bebizonyítottam, hogy a talaj, a mag jó, s a népnevelés ezen kertészei paradicsommá varázsolhatják a szegény Muraközt, de nem a magyar haza, hanem Strossmayer és társai örömére.

A második szinte fontos tényező, hogy hány szegény apa és anya van, kiknek az Isten azt az egy kedvezményt adta, hogy gyermeküket kitanították, hogy öreg napjaikra legyen ki róluk gondoskodjék, s tudományuknak nem vehetik hasznát, évek hosszú során pályáznak és állást nem kapnak. Nálunk idegenek mindig

Nem volt időm a kombinációt tovább fűzni, mert a jövő pillanatban a kovács torkon ragadta ellenfelét. No itt emberhalál lesz. Terringettét, el kell választani őket.

Nem volt rá idő, mert a másik pillanatban a eingár fodrászlegény úgy vágta az árboerudhoz hatalmas alkatu ellenét, hogy a hajó megrengett belé. Azonfelül pedig a kovácsnak egyik zápfoga kitörött.

Ilyen meglepetésre a legidősebb bookmakerek sem emlékeznek.

És mit tett Katica, a halálos versengés hősnője? Jóságos Istenem! Mit is tehetett egyebet? Rémült sikoltással a legyőzött lovag tehetetlen testtömegére omlott, könyekben uszva, mint Nióbe. Gyöngéd, becéző szavától a sebesült enyhülést érzett, mosolyogni kezdett s halakönyes szemekkel tekintett mentőjére, ki szeliden megcsókolta sebhelyét (a kitörött zápfogat), kezkenőjével egyre törölgetve az ajkából szivárgó vért... Ah, beszélhetnek akármit, a női szív magasztossággal van béelve.

Pardon, rászédett olvasóm, nem így történt. Csak a költői igazság okáért irtam így meg. Fájdalom, az élet nem respektálja a költői igazságokat.

Amint az ökölharenak vége lett, Katica hetykén a fodrász karjába csimpaszkodott s ajkbigyesztve így szólt:

menhelyre találunk, jövőt alapítanak, s ugyanakkor egy hazánkfa szájából veszik ki a kenyeret. Ha tehát a magyar kultúra védbástyáját, mely úgy is gyenge, ily idegen szellem fogja támogatni, a délen meggyújtott tűz lassan, de biztosan terjed tova, égetve utjában mindent, ami magyar. Ha pedig a bástya rommá lett, nyitva az ut és folytathatja romboló munkáját tovább. Ide irányuljon tehát a kormány figyelve, itt kell védbástyákat emelni a magyar kultúrának, hol úgy politikai, mint anyagi szükségek kívánják.

Hild László áll. tanító.

Események.

A világ legnagyobb és legérdekesebb eseménye manap kétségtelenül a japán—orosz háború, amelyről mindenki beszél, mindenki híreket közöl, de bizonyosat senki sem tud. Még a lapok is csak kombinálnak, másod, harmad kézből vett értesüléseket közölnek és aszerint, amint orosz vagy japán barátság uralja a redakciók hangulatát, az oroszok vagy japánok győzelmeit hirdetik.

Igaz, hogy a táviró nagyon közel hozta egymáshoz a világrészeket, de a drót nélkül való táviratozás még nem foglalt akkora tért, hogy a drótot kiszorította volna s azt az egy szál drótot könnyű elvágni. Korea, Mandzsúria és Japán pedig nagy hajítás Európa nyugati részétől s mire onnét megbízható híradást kapunk, már régen tönkrementek egymást a hadakozó felek.

Japán nem szereti, ha mozdulatait, terveit és vereségeit Európában kiáltják s amint a nagy világlapok írják — szigorú cenzurát gyakorol a hadi tudósítások felett. Csak azt a hirt engedni továbbítani, amely dícsőséget hirdet, terveit el nem árulja, katonáit nem demoralizálja. Az orosz valószínűleg még jobban félti titkait s az eseményeket nem szeretné olyan színben feltüntetni, mintha vereséget is szenvedhetne. Ezért nem lehet ezidőszert a lapok híreire sokat adni. Hosszu idő telik el addig, amíg az eseményeknek teljesen hű képét kapjuk.

Addig ráérünk afelett is gondolkodni, hogy miről jó az emberiségnek a háború? Van-e annak haszna, ha egyik nemzet a másik rovására csupa hatalmi vágyból mérhetetlenül terjeszkedni akar, ha ezer és ezer emberéletet áldozatul dobnak a hatalmi törekvéseknek; milliárdokat érő értékeket semmisítenek meg, sülyesztenek a tenger fenekére, mikor millió azok száma, akik hiába imádkoznak a mindennapi kenyérért.

A mai kor háborúhoz a népek lelkének vajmi kevés közük van. A tultengő hatalmi dolyf idézi föl a háborukat, amelyeket a katonai parancssóra vív meg a nélkül, hogy tudná, miért áldozza fel az életét. Ahol a lelkesedés vezet a harcok

— Gyere Muki, hagyjuk itt ezt a boros kancsót.

És bizony ott hagyták. Mi is, mert az éles fütty kiemelt a drámai hangulatból, tudatta, hogy a vámházhoz értünk.

Megfelelő számú passzív és aktív könyökdőfések között szerencsésen a partra vergődtem.

Mint hangyaboly, úgy hemzsegett a kikötő előtti tér a kirándulók sokaságától. E derék emberek most bizonyosan hazasietnek, ha ugyan a tántorgást sietésnek lehet mondani. Otthon, a családi tüzhely enyhe ólén édesen pihenik ki a nap izgalmas emócióit.

De bizony nem mennek haza, hanem elszédnek a külvárosi kávéházakban, hol fojtó gőzpárában, cigánymuzsika mellett, reggelig hörpöntik a snapszot. Ah, mily utálatos az a tivornya...

Hóbó! Hátrább az agarakkal! Ne nagyképű-ködjünk. Ezek mind derék munkás emberek, kik verjétes homlokkal keresik kenyerüket. Hat napig szakadatlanul dolgoznak. Miért irigyelnek tőlük azt a szelid polgári élvezetet, hogy a hetedik nap kiüthessék a felebarátjuk zápfogát.

Lucián.

tömegeket, nem a vak fegyelem, rendszerint ott az igazság, mert a háboru borzadalmait legalább az eszményi céllal mentegetni lehet.

Oroszország a legnagyobb világhatalom. Karjai két világrészt ölelnek át és összeroppantanak mindent, ami közéjük kerül. Mandzsuriában, Koreában összeért az orosz kéz a japánéval s nem barátságos kézszerítés, hanem háboru lett a vége.

A japán—orosz konfliktus okainak megértéséhez nem szükséges a diplomáciai tárgyalások szövevényes szálait összeszedni; elég egy pillantás a térképre s Japán legújabb történetének könyveibe.

Japánnak negyvenhét millió lakosa van ott-hon, a szigetországban. Ezen kívül még néhány millió japán él Koreában, Mandzsuriában, Amerikában s Európában. Ez a roppant néptömeg terjeszkedni akar, mert az országa nem nagy s rohamos szaporodása, valamint erőteljesen fejlődő új kultúrája arra utalja. A legtermészetesebb törekvés, hogy a Japán tengert uralni akarja; gyarmatosításra területet keres s keleti Ázsiában hegemoniára törekszik. Japánnak missiója Kína reorganizálása, mert szellemi fölénye arra utalja, hogy a sárga faj vezető nemzete legyen.

Japán terjeszkedésének természetzerű útja a Koreai félsziget, amelyet rövid tengeri út választ el a szigetországtól. Korea népe is japán befolyás alatt áll; a kultura áldásait Japánon keresztül kapja. Japán terjeszkedésének és befolyásának azonban útját állja az orosz hatalom, amely keleti Ázsiában megvetette a lábát s Koreát, Mandzsuriát uralni és Kínára befolyást gyakorolni igyekszik. Az ellenségeskedésnek, tehát ki kellett törnie.

Majdnem kétségtelen, hogy a harc Japán vereségével fog végződni. A félvilág tele van ugyan a kis sárga emberek iránti szimpatiaival, de ez nem sokat fog rajtuk segíteni. A hatalmak semlegesek és sorsukra bízzák a küzdő feleket. A hatalmas orosz birodalom pedig végre mégis csak legyőzi Japánt.

Nálunk senki sem igyekszik Japán mellett hangulatot csinálni, a közvélemény mégis melleje állt. Érezzük, hogy az a gyengébb; ez a szimpatia oka. A prágai községtanács azonban a muszka fegyverek diadalért imádkozik s a győzelmet talán buzgó imádságának fogja betudni.

A bolgárok, szerbek mind az atyuskáért imádkoznak, mert benne látják legerősebb támaszukat. A magyar határról visszaküldtek két wagon disznót, mert a szerződés szerint 120 kgr. súlynál könnyebb sertések nem hozhatók be. Nosza rögtön kitért a lárna, hogy ha az atyuska keze nem volna Japánban megkötve, nem merték volna a disznókkal ezt cselekedni.

Franciaország, mint hű szövetséges, szintén az oroszok győzelmét óhajtja; ellenben Angliában és Amerikában oroszellenes a hangulat. A német sajtó legújabbban szintén esendesebben szimpatizál a japánokkal, mint a háboru kitérése előtt. A magyar lapok közül a félhivatalosok óva intenek a semlegességgel ellenkező érzelmi kitérésektől, mert az orosz mégis csak szomszéd; Japán pedig messze van.

De hiába! A japánok iránti szimpatia bajos lecsendesíteni olyan nemzetnél, amely mindig annak az átkát cipelte, hogy ellenségei túlhatalmasak voltak.

És meg is érdemli az a furesa sárga nép a rokonszenvet. Néhány évtized alatt a civilizáció bámulatos fokára küzdötte fel magát. Még él az első reformátor, Ito márki, aki Európában leste el a civilizáció titkait és ma már modern kultur nép lakja Azsia szélső szigeteit. Élénk eszű, munkás nép. Magyarországon több japán tiszt tartózkodott, különösen az állami ménesbirtokokon. A lótenyésztést tanulmányozták. Európai értelemben művelt, rokonszenves emberek voltak, akik jó emlékeket hagytak maguk után.

A esáktornyai katonai gyakorlatok alkalmával nálunk is megfordult egy japán tiszt, a kivel a zalai urak ismeretséget kötöttek. Poharazás közben a japáni hazájáról beszélt érdekes dolgokat s oly lelkesedéssel, szeretettel, hogy a hazáját szerető magyar ember megszerette a messze ázsiai országot is.

A hazaszerető, lelkesedni tudó nép pedig megérdemli a rokonszenvet.

Vérbe fog futni a japán nép s civilizációja megakad, visszaesik, talán örökre el is vész,

hogy egy nagy világhatalomnak még nagyobb legyen az ereje, dícsősége.

* * *

Magyarországnak ismét van egy új politikai pártja. Új párt a neve, báró Bánffy Dezső a vezére. Szabadelvű, 67-es alapon álló ellenzék lesz, ha akcióba tud lépni; ha bejut a parlamentbe is, ami nemcsak hogy kizárva nincs, sőt erőre is kaphat.

A programot és vezetőit megbírálta már illetékesebb toll. Nem fárasztunk senkit a mi vidékies politikánkkal. Sőt nem is foglalkoztunk volna az új párt ügyeivel, ha nálunk nem volna annyira aktuális minden új politikai áramlat. Mert eddig még az volt a szokás, hogy az új pártok nálunk azonnal meleg fogadtatásra találtak. A régi soha sem volt jó; az újról azt hitték, hogy jobb, mint a régi.

Az a program, amelyet az új párt kiadott, bizony nem rossz. Hogy beváltja-e a párt, a jövő titka; hogy ki bizik benne, egyéni dolog. Új azonban az új párt programjában nincs. Felszinen levő eszmék azok mind. Egy van benne megkapó: erős nemzeti politikára való törekvés.

A program főbb pontjai egyébként a következők:

Az állam egész szervezete nemzeti legyen. Az állami nyelv, a nemzeti műveltség s a magyar hazafiság uralkodjék minden intézményben.

Külső országokban a magyar birodalom nyelve címere és lobogója olyan joggal és akkora mértékben érvényesüljön, mint Ausztriáé.

A hadsereg magyarországi része legyen igazán magyar nyelvben, oktatásban, tisztikarban, katonai szolgálatban.

A népoktatás mezején tanulja meg mindenki az állam nyelvét. Ahol e célból szükséges, az állam állít és vezet elemi iskolát.

A választói jogot ki kell terjeszteni, a választókerületeket újból kell rendezni, képviselőket kell adni külön irányban azoknak is, akik választói joggal nem bírnak.

A római katolikus egyháznak legyen önkormányzata. A nem katolikus egyházak állami segélyben részesüljenek, hogy lelkészeik jóléte biztos legyen, hivatásuk pedig az egyenlőtlen terhektől megszabaduljanak.

Legyen magyar jegybank, önálló vámterület, független gazdasági berendezkedés, Ausztriával méltányos kereskedelmi szerződés.

Telepítsünk nemzeti érdekből; szaporítsuk a kisebb mezőgazdaságokat; védjük meg a kisbirtokot; törvénnyel védjük meg a megélhetés szükséges eszközeit.

Adjunk munkát a munkásnak, építsünk közműveket, védjük meg a magyar ipart, honfiaink ne költözzenek el idegenbe. A korszerű munkásügyi intézményeket alkossuk meg.

Az igazságszolgáltatás legyen olcsóbb és egyszerűbb.

A közigazgatást az állam vezesse és szervezze. A helyi önkormányzatnak s minden jó közbiztonságnak kimélet és tisztelet adassék. A köztisztviselők felelősségét, függetlenségét és szolgálati rendjét meg kell alkotni. Fizetésüket rendezni s az alsóbb fokon jelentékenyen emelni kell.

A városok és községek kárpótlást nyerjenek az állam részére teljesített s költséggel járó munkáért.

Új adórendszer. A nagyobb jövedelem fokozatosan nagyobb adót viseljen. A földadó legyen arányos. A fogyasztási adókat az életre szükséges cikkeknek le kell szállítani.

Egyetértés és együttérzés a főséges királlyal és családjával. Királyi udvartartás az ország fővárosában. Főséges uralkodónk az esztendő felében lakjék közöttünk.

* * *

Zalavármegyében megmozdult az ősi ellenzéki szellem. Bizalmas értekezletek folytak itt is, ott is. Először Paesán, azután Zalaegerszegen jöttek össze a függetlenségi és 48-as párt vezérférfiai, Tanácskozásuk eredménye most pattant ki. Szervezik a zalavármegyei függetlenségi és 48-as pártot.

A levegőben van, folyton kísért az országgyűlés feloszlatásának lehetősége. Úgy látszik arra törekszik az ellenzék, hogy az új választások szervezve, a küzdelemre készen találják. Okult a multon. Miután pedig a szabadelvű tábor is levonta a legutóbbi választások konzekvenciáit, valószínűleg szintén erősebb akciót fog kifejteni, jobban szervezkedik s így a nép-

párti mandátumok nem fognak nagyon könnyen a honatyák ölébe hullani. A két régi ellenfél mérközése végzetes lehet a néppártra.

A függetlenségi és 48-párt szervező bizottsága kiáltványt bocsátott ki, amely duzzad a hazafias frázisoktól és erő kifejezésektől. A haza nevében hívja a népet a 28-án délelőtt Zalaegerszegen tartandó népgyűlésre és alakuló közgyűlésre.

Magyarok! — így kezdi a kiáltvány.

Ébredjétek erős nemzeti öntudatra magyarok, ha dicstelenül elpusztulni nem akartok; mert a Pató Pálok, Dobzse Lászlók s a fekete-sárga lelkű magyarok, nemkülönben ellenségeink száma és serege nagyon megsokasodott s elhatalmasodott, kik a második mohácsi veszedelmet akarják nyakunkba zudítani.

Az agyonsanyargatott, agyongyötört s elszegényedett édes anyátok, édes hazátok esdekelve szől hozzátok — saját jól felfogott érdekekben.

Óh hallgassátok meg esdeklésért!

Adatok jogot, szabadságot, függetlenséget tónak, németnek, szerbnek, szászoknak, oláhnak, horvátoknak, osztrák-németnek, de ne teledkezzetek meg saját törvényeitekben gyökerező szabadságtokról, függetlenségekről, alkotmányosságokról s főképen nyelvetekről, mert: „Nyelvében él a nemzet”. Segíts magadon s az Isten is úgy segít. Zörgessetek és megnyitják nektek.

Szűnjék meg már egyszer a török átok, hogy a magyar össze nem tart s hogy mindig a magyar verje le a magyart!

Földeljétek el régi szalmalángokat, hogy ne szegényítse az folyton-folyvást a magyart! . . . Okos, nyugodt, megfontolt, kitartó, tántoríthatatlan és rendíthetetlen munkára és összetartásra hív benneteket hazánk, mert csak ezek biztosíthatják a sikert s lehetnek zálogai egy szebb jövőnek: „Mely után buzgó imádság epedez száz-ezrek ajakán.”

Nehéz és szomorú idők járnak felettünk. Már közel 400 esztendeje annak, hogy szabadságunk ellen folyik a népsorvasztó osztrák politika. Ők németté akarnak tenni bennünket, hol szép szóval, hol erőszakkal; de mi magyarok akarunk maradni, élni és halni, mert magyarnak lenni dicsőség, magyarnak nem lenni: szégyen a magyarnak!

A hosszú küzdelemben elbultanak legjobbjaink, elszegényedett a nemzet, részint azért, mert ez állandóan mostoha eljárásban és sorsban részeseül; Ausztria részesítettén igazságtalanul mindenben és mindenütt előnyben, pártfogásban, részint mert hosszas politikai és közjogi küzdelmeink miatt a közgazdasági és kulturális kérdésekre kellő gondot nem fordíthatunk. De különben is politikai szabadság, függetlenség és vagyonság s gazdasági jólét, önállóság kölesönös hatással vannak egymásra; ezek között okozati összefüggés van. Mindegyik szükséges alkatrésze a másiknak. Egyforma szeretettel és buzgósággal kell mindegyiket ápolnunk s épségben megtartanunk.

Igaz, hogy kevesen vagyunk.

De ha kevesen vagyunk is, arra minden esetre elegendő, hogy ha egyetértve, kezét kézbe, vállat vállhoz emelve magyaros bátorsággal hozzájárunk a nehéz munkához: diadalt aratunk, mint diadalt aratott a magyar mindig, mikor erős magyar érzéssel egyetértett s ellenségeinek bátran a szemébe nézett. „Csak sást nem zenek a sasok.” Mi a késő unokákat sem féltjük, hogy szégyent hoznak a magyarra.

Fel tehát a küzdelemre! Szervekedjünk! Lépjön sorompóba mindenki: szegény, gazdag egyformán; kor- és vallás-külömbőség nélkül.

Már elég volt a sok hitegetésből. Erős, jólétben levő, szabad, független, alkotmányos magyar nemzeti államot akarunk. Ezen magyar nemzeti jellegnek kell érvényesülni minden intézményeinkben, tehát hadseregünkben is.

Félre minden ámtással, kétszínűséggel s porhintéssel.

A kiáltványnak csak egyes passusait közöltük, mert nagyon obstrukciós, — nem annyira a zamatja, mint a terjedelme.

Karcolatok.

(Δ) Tisztelt szerkesztő úr!

Az ön lapjának újabb van egy állandó rovata, amely — el ne bizza magát a rovatvezető — meglehetősen népszerűsége tette szert. A „karcolatokat” értem.

Ebben a rovatban ön tulajdonképpen ember-

szólást üz. Ezt a dolgot iránycikkben bajos volna megselekednie, mert az már komoly szó, amelyért felelősségre vonják az írókat. Ha végigvág az emberi gyarlóságokon és a társadalmi félszeregeken, az fájdalmat okoz és visszavágásra ingerel; ha azonban csak karcol, az már más. Olyanforma, mint a gyermeknek a csiklandozás. Kellemetlen, de mégis nevet.

Nekem ez a modor tetszik. Elhatároztam magamat, hogy beállok az emberszóló rovathoz. Zsurokon, vacsorákon és egyéb alkalmak adtán ezt a sportot élőszóval üzőm; miért ne tenném meg nyomtatásban is?

Beköszöntőül hangzatos témát választottam. A demokratákról hadd essék néhány szó.

Furesa fogalom és még furesább intézmény a demokrácia. Mindenütt mást jelent. Ahol tényleg él, ott sohasem emlegetik; ahol nincs, ott mindig beszélnek róla.

A fogalom tartalmát meghatározni voltaképpen nagyon bajos, mert kétségtelen, hogy a demokratikus ideálokat másképp fogja fel az ösök hosszú lisztájával dicsékvő mágnás, a latifundumok szerencsés majoreszkója; másképp érzi és magyarázza a táblabíró ösöktől származó lateiner és ismét másképp a pénzember, a nagykereskedő, a falusi gazda, a gyáros és az egy inassal dolgozó kisiparos.

Az a nagy ur, akire ősei címet, rangot és nagy vagyonot hagytak, úgy fogja fel a demokráciát, hogy untig elég, ha az emberek az uristen előtt egyenlők. Ha ezt koncedálja, már demokrata. Ha ezen túl megy s egy-egy jobb kabátba bujt emberrel kezét is fog, az már népszerűség hajhászat; ami ezen is túl van, az már merénylet a hagyományok szentsége ellen. A közélet mezején tevékeny nagy ur pedig már valóságos petrolőr, mert kénytelen a népet is valamibe venni.

Olyan nagy ur, aki nem volna demokrata, manap nincs. De a maga módja szerint demokratáskodik.

Az ugynevezett tanult középosztály már másképp fogja fel a dolgot. A felső tízezer csak elvileg és csak a maga módja szerint demokrata s hogy ne kelljen az elveiből és szokásaiból engedni, félrevonul, begubózza magát és egy külön világban él. A diplománs had nem vonul félre; uralni akarja a társadalmi és politikai életet; demokratikus princípiumokat vall, de — szeret arisztokratát játszani. Nagyon szereti és keresi a tekintélyt.

A pénzember a legvehemens demokrata — elvben. A gyakorlatban az emberek értékét számokkal méri s szereti azokat, akik türik a vállveregést.

Hogy hol kezdődik a pénzember, a tőke hatalma, ez természetesen relativ dolog. A szegényekben a falusi koresmáros, vagy szatócs a nagy demokrata, ha a városba jön; otthon azonban ő veregeti meg a szomszéd vállát s néz szánakozva a parasztra. Bent a városban már magasabb a kvalifikáció. Nagyobb pénz kell hozzá. A fővárosokban persze milliók, de nálunk egy pár rongyos ezres már elég jögeim ahhoz, hogy valaki — demokrata legyen.

Kétféle arculata van a legtöbb embernek. Az egyik felől demokrata, a másik felől — ostoba. A tükörben rendszerint a másik felét nézi, mert nagyon szereti magát megcsalni mindenki, s tekintélynek képzelné. Üres fejek és üres szívek játszódnak a főszerepet — de tele erszények és magas eimek.

Voltaképpen nincs is a tekintélynek más alapja, mint a pénz és a rang; ezeké az ország, a hatalom és a dicsőség.

Hiszen a tekintélyt nem is osztogathatják ingyen. Valami alapnak kell lenni. És ez az alap időről időre változik, a korok felfogása szerint. Volt idő, mikor a bőleské volt a tekintély. De ezt csak az ostoba görög nép respektálta. Volt idő, amikor a poeták voltak az első emberek. No hát az egy hülye kor vala. De volt olyan idő is, amikor a hőskék, a hadverőké volt az elismerés. Ez meg a barbárságra vall. Az ellenség vérértől piros kard s a haza védelmében meghasogatott test ma már visszataszító látvány. Nem a bőleség, a dalos ajkak, az erős kar, az erős szív, a rendíthetetlen jellem a fődolog, hanem hogy ki tudja a tehetségeit pénzre felváltani s kinek mekkora adag jutott a hatalomból, vagy annak csak foszlányából. A mi korunk már csak ilyen.

Igaz, hogy az idealizmust a sárba tiporják; igaz, hogy a férfi erények napról napra csene-

vésznek s dróton rángatott figurák népesítik be a társadalmi élet mezőit; igaz, hogy az ostobaság sokszor legyüri a bőleséget s a becsület nem ér két garast: de azért haladunk a felvilágosodás felé.

Több ostobaság, több bűn, több szellemi nyomor már volt a világon, de több nyegleség, több szolgaság, mint a demokrácia és felvilágosodás mai korában, még nem volt soha.

A rabszolgát igába hajtotta a fizikai kényszer; ma az ember önként lesz a hatalom rabszolgája. A római patricius a szorgalmas rabszolgát fel szabadította s a libertinus emberi méltóságához méltó módon élhetett. Ma nem szabadul fel egyetlen egy sem; mert akárhová emelkedjék lélekben mindig szolgája marad a még magasabbaknak s aki igazán szabad akar lenni, azt legázolja az élet. Eltörpültünk.

De miért filozofálok? Bizony nem ez volt a céloim. Kacagni akartam az emberi gyarlóságok felett és siránkozni kezdem. Hamvazó szerda hangulata fogott el, pedig a Karneválról szerettem volna beszélni. Azt mondják, hogy az öröm és a fájdalom egyenlőkké teszi az embereket. Ez sem igaz. Az előkelő öröm és vigasság egészen más, mint a közönséges ember öröme és vigassága. Előkelő ember ott nem is vigadhat, ahol a közönséges nép mulat. Hogyan perdüljön tánera az előkelőség ködébe burkolt hölgy ugyanott, ahol rőflovagok ugrálnak? Nem! Ez lehetetlen! Eddig nem terjed a demokrácia.

Othon az előkelő társaságban, szóban és írásban demokratának lenni szabad; az elvet követni, bizonyítani azonban nem szükséges. És kétségtelenül nagy különbség is van abban, hogy ki hol vallja az elvet és hol érvényesíti.

Aki a Bagónénál negyven krajeáros bortól berug és támoilyog az utcán, az részeg disznó; aki ellenben Mummot iszik, leesik a székről s úgy szállítják haza targoncán, az még mindig lehet elegáns gavallér.

Soproni kereskedelmi és iparkamara köréből.

I.

A Magyar Földrajzi Intézet részvénytársaság Budapest, V. Rudolf-rakpart 8., kiadásában legutóbb megjelent a Balkán-félsziget fali térképe. Mértéke 1: 800.000.

Az igen gondosan kidolgozott és sok tekintetben hasznavehetőnek jelezhető térkép beszerzését ajánljuk az érdekelt köröknek.

A térkép ára felvonatlanul 16, vászonra vonva védő borítékban 22 korona, vászonra vonva lécekkal 26 korona. Szállítása bérmentes.

Sopron, 1903. évi február hó 11-ikén.

II.

Felhívás ajánlati versenyre.

Sopronban, 1904. évi augusztus hó 20-án megnyíló és 4—5 heti időtartamra terjedő iparkiallítás részére az Erzsébet-kertben egy kiállítási főcsarnok föllállítása tervezetetik. Ezen főcsarnok 2000 négyszögletes nagyságú területtel legfeljebb 20000 (huszezer) K összköltséggel fából építendő oly kikötés mellett, hogy az ajánlati összegben a csarnok felállítási és eltávolítási költségei is betudandók.

A felhasználandó összes anyag lebontás után vállalkozó marad, — köteles azonban vállalkozó a beépített területet az ajánlati átalányösszeg keretében külön megtérítés nélkül saját költségén egyengetni s 25—30 m/m vastagságban homokos agyaggal tömören megdöngölni, szóval az egész kiállítási főcsarnokot a szerződésileg kikötendő határidőre minden részleteiben elkészítve rendelkezésre bocsátani.

A részletesen körülírandó ajánlathoz melléklendő az ajánlattevő által létesíteni szándékoltt iparkiallítási főcsarnok tervezete, és pedig:

1. Helyszínrajz.
2. Alaprajz 1.200 léptékben.
3. Hossz vagy keresztmetszet 1.200 léptékben.
4. Főhomlokzat 1.200 léptékben.
5. Részletes műleírás.

A tervezéshez szükséges helyszínrajz az iparkiallítási bizottság irodájában (Lakner Kristóf-utca keresk és iparkamara épület) díjmentesen megszerezhető, írásbeli megkeresésre pedig posta útján megküldetik.

Ajánlatot tehet a soproni kerületi kereskedelmi- és iparkamara területén lakó minden építési vállalkozó. Az ajánlatok zárt borítékban

lepecséltelve a „Soproni iparkiallítás műszaki bizottságához“ címezve a városi mérnöki hivatalnál legkésőbb *folyó évi március hó 9-én délelőtti 11 óráig* nyújtandók be. Az ajánlatok fölött az iparkiallítás bizottság f. év március hó folyamán végérvényesen dönt, melynek alapján a nevezett bizottság az elfogadott ajánlat és tervezet benyújtójával külön szerződést köt.

Sopron, 1904. február hó 14-én.

A kerületi kereskedelmi-és iparkamara.

Hirek.

Eyyházmegyei hír. A veszprémi megyés püspök Horváth Pál veszprémi székesegyházi succentort és sekrestye igazgatót a veszprémi székeskáptalannak, mint kegyurnak, szabályszerű bemutatás levele alapján, kiliti plebánossá kinevezte s nevezett a plebánia javadalomra investálta; *Strausz Antal* karkáplánt succentorrá és székesegyházi sekrestyeigazgatóvá, *Fatér István* kiliti ideiglenes adminisztrátort pedig veszprémi karkáplánná nevezte ki.

Athelyezés. A m. kir. pénzügyminiszter *Varga Lajos* zalaegerszegi pénzügyi számvizsgálót hasonló minőségben a máramarosszigeti pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevőséghez, *Tarr Károly* zalaegerszegi pénzügyi számtisztet hasonló minőségben az eperjesi pénzügyigazgatósághoz rendelt számvevőséghez helyezte át.

Athelyezés és kinevezés gróf Festetics Jenő esáktornyai uradalmanak gazdatisztjei körében. Az elhalálozás következtében megüresedett udvari ispáni állása *Mesterich Aladár* turesicssei urodalmi ispán helyettesített át, ennek helyébe pedig turesicsi ispán *Nagy Aladár* központi gazdasági irnok nevezetett ki.

A főgymnásiumi ifjuság hangversenye. Aki még a régi pedagógiai elvek alapján működött középiskolába járt, meglepetve, de megnyugvással tapasztalhatja, hogy a tuhaladott rendszert lassanként jobb, helyesebb oktatási és nevelési irány váltja fel s az ifjuság lelkét nem gyötrik agyon, kedélyét nem szárítják ki az örökös magolással, az elvont tudományok ködös elméleteivel, hanem a pedagógia talált időt és módot arra, hogy a művészi ízlés fejlesztésére, a művészetek gyakorlására is gondot fordíthasson és ennek nemesítő hatását az ifjuság nevelésében felhasználja. Nagyon haladtunk azon idő óta, amikor a lecké hibátlan leáradása mellett minden egyéb érdem, művészi hajlam és tehetség eltörpült; amikor a középiskola csak tanított, de nem igyekezett minden tanítványának hajlamait kipuhatólni, tehetségeit fejleszteni, ízlését művelni. Ezelőtt csak két évtizeddel olyan ifjusági hangversenyt, mint amilyent a zalaegerszegi főgymnásium rendezett, elképzelni is lehetetlen volt. A dalárdákban kimerült az összes művészet. A mai tanuló ifjuság nem csak dalárdájával, hanem zenekarával és művészi képességeikkel, fejlett zenei ízléssel bíró szólistáival állhatott a közönség elé. A dalárdát *Kern Antal* tanár, a zenekart *Erdős Tivadár* vezették s méltán jutalmazta őket a közönség zúgó tapsviharral. A dalárda remekelt; különösen szép volt a magyar népdalgyűjtemény. *Kreisler Imre VII. oszt.* tanuló művészi begedüjateka meglepte a közönséget. A legnehezebb zenedarabokat a legnagyobb precizitással játszta. *Mestere Sándor Zsigmond*, akinek díszretérre válik a tanítvány. *Kreisler Gráner Lala III. o.* tanuló kísért zongorán, oly szabatosan, hogy szinte felülmúlta a várakozást a szimpatikus kis művész. *Gallé Ernő III. o.* tan. gordonkán játszott. Bizonyos, hogy ez az ifju neves művész fogja magát kinőni. Hangszerét biztossággal kezeli s már most is kidomborodik zenei felfogása és érzéke. *Gráner Imre VIII. o. t.* zongorajátékáról a klasszikus zenének avatott művelői a legnagyobb elismeréssel szótak. *Beethoven »Sonate pathétique«*-et játszott, de a közönség kíváncsára még egy *Rubinstein-féle* darabot is előadott. *Heinecz János VIII. o. t.* *Revicezky Gyulának »Pán Halála«* című költeményét szavalta, higgadt, pózolás nélküli előadásban. *Halász István VIII. o. t.* egy víg monologot adott elő a „Monolog ellen“. Hangverseny után tánc következett. A gymnázisták diákos jókedvvel mulattak. Az alsóbb osztályiak éjfélben nagy szívfejdalommal hazamentek, a nagyobbak azonban reggelig jártak. A város közönsége meleg érdeklődéssel jutalmazta az ifjak fáradozását. A hangversenyen

nagy közönség jelent meg; alig lehetett mozdulni a tágas termekben.

A kath. legényegylet mulatsága. A zalaegerszegi kath. legényegylet f. hó 14-én tartotta farsangi mulatságát a „Korona“ szálló termében. A mulatságon sokan vettek részt.

Az estély öt pontból álló műsorral kezdődött, amelynek minden száma jól sikerült; de különösen ki kell emelnünk *Arany János* mesterművének, a „Csodaszarvas regéjének“ előadását. A darabot *Horváth János* tanította be és dirigálta, zongorán *Erdős Tivadár* főgymn. tanár kísérte. A darabban előforduló szöveket *Wolf József*, *Vörös István*, *Ott Imre*, *Moór Sándor* énekeltek. *Wolf József*nek remek, tömör baritonja van, amellyel nagy hatást keltett.

Kauffmann Mátyás megyei aljegyző rövid, de hatásos, velős felolvasást tartott. *Moór Sándor* egyleti tag Bajza: „Ébresztő“-jét szavalta nagy lévvel és érzellemmel. *Kiss Ferenc* egyleti tag „Az ügyetlen ember“ című monologot adta elő.

A műsört magyar népdal egyveleg zárta be, amit a dalaskör adott elő, amelyet háromszor meg kellett ismételnie.

Műsor után tánc következett, amely reggelig folyt a legrózsásabb kedvben.

Felülfizettek: *Csertán Károlyné* zászlóánya, *Hertelendy Ferenc* főispán, *Legáth Kálmán* apát, dr. *Klein Lajos* 5—5 K, dr. *Thassy Gábor*, dr. *Szigethy Elemér*, *Königsmayer János* 4—4 K, *Thassy Kristóf* 3 K 60 f, *Kun Vilmos*, dr. *Háry István*, *Varga Vilmos* 3—3 K, *Volper Pál* 2 K 80 f, *Németh Gábor* (Csás) 2 K 60 f, *Várhidy Lajos*, dr. *Ruzsicska Kálmán*, *Vizlendvay N.*, *Vass Jenő*, *Unger Antal*, *Hauk Ferenc*, *Klein Jakab*, *Pál József*, *Péterfy Sándor* 2—2 K, *Vörös György* 1 K 60 f, *Borbély György*, *Singer Miksa*, *Hoffmann Fülöp*, *Szakony István*, *Mentes György*, *Wapper Ignác*, *Horváth Károly*, *Fülöp János*, *Gergács György* 1—1 K, *Simonffy Gyuláné*, *N. N.*, *Jálics Ignác*, *Práger Ödön*, *Schmidt József*, *Vörös Jánosné* 80—80 f, *Fodor Gábor*, *Döme Pál*, *Beneze Józsefné*, *Richter Vince*, *Molnár Vendelné* 60—60 f, *Nagy Gyula* 50 f, *Janzsó Sándor*, *Medvéssy Józsefné*, *Károlyi Józsefné*, *Török Károly*, *Bedő Kálmán*, *Kakas Ágoston*, *Bézsényi György* 40—40 f, *N. N.*, *Németh Ferenc* 20—20 f.

A felülfizetőknek, valamint *Bitá Mariska*, *Janzsó Erzsike*, *Jálics Mariska*, *Kovács Erzsike*, *Lakies Annuska*, *Lakies Mariska*, *Mentes Erzsike*, *Medvéssy Mariska* és *Szidike*, *Molnár Mariska*, *Mojzer Annuska*, *Szabó Rózsika*, *Tölly Annuska*, *Tornyos Erzsike*, *Vörös Katica*, *Zimicz Annuska* urhölgyeknek, valamint *Erdős Tivadár*, *Horváth János* és *Kauffmann Mátyás* uraknak azon szíveségükért, hogy a kath. legényegylet mulatságának erkölcsi sikerét előmozdíttani szívesek voltak, az elnökség ezton is hálás köszönetét fejezi ki.

A zalaegerszegi irodalmi és művészeti kör választmánya a múlt héten már akcióba lépett s megkezdte a szervezkedést: megalakította az irodalmi és művészeti szakosztályokat, amelyek most dolgozzák ki programjukat. Az irodalmi szakosztály tagjai: *Németh Elek*, *Bucsy István*, *Borbély György*, dr. *Urbanek Károly*, dr. *Csák Károly*, *Csiszár József*, *Kiss Lajos*, dr. *Ábrahám Ernő*; elnöke *Fülöp Imre*. A szakbizottság első sorban a szabad lyceum szervezését vette tervebe s valamelyik iskolában (valószínűleg a főgymnásiumban) két hetenkint ismeretterjesztő, népies felolvasásokat, előadásokat fog tartani. A vármegye néprajzi viszonyait, hagyományait stb. figyelemmel kíséri; az irodalmi műveltséget terjesztetni igyekszik stb. Ezek csak általános irányelvek, amelyeknek kivitele érdekében folyik a munka. — A művészeti szakosztály tagjai: dr. *Thassy Gáborné*, *Skublies Antika*, *Mihalovics Alice*, dr. *Thassy Gábor*, dr. *Gráner Adolf*, *Kern Antal*, *Erdős Tivadár*, *Kauffmann Mátyás*, elnöke *Sándor Zsigmond*. A művészeti szakosztály első sorban dalárdát állít fel, zenekart szervez, a színművészetet s a képzőművészetet érdekeit szolgálja. Részletes program természetesen itt sincs; valószínű azonban, hogy husvét után következő vasárnap lesz az első matiné.

Nagykanizsa r. t. város képviselőtestülete *Vécsey Zsigmond* polgármester elnöklésével tartott rendkívüli közgyűlésén elnöklő polgármester meleg szavakban emlékezett meg *Krausz Lipót* és *Tinagl Lajos* városi képviselők elhunytáról s indítványára emléküket a közgyűlés jegyzőkönyvileg örökítette meg. — Majd felol-

vasták és köszönettel tudomásul vették *Hertelendy Ferenc* főispánnak a város közönsége nevében hozzá intézett távirati üdvözlésre küldött válaszáat. *Jankovich László* gróf volt vármegyei főispánnak meleg hangú bucsúirata felolvasatván a közgyűlés elismerését, köszönetét fejezte ki a volt főispánnak és emléket jegyzőkönyvben örökítette meg. — Ezután bejelentette a tanács az új főgymnásium terv pályázatának eredményét; hoszas tárgyalás után a közgyűlés elfogadta a tanács azon javaslatát, hogy a munka illetve építési terv elkészítésére nézve a pályadíjak nyerteseivel a városi tanács tárgyalásokba bocsátkozzék. — *József kaszányára* vonatkozó számadásokat és ügyiratokat a közgyűlés jóváhagyólag tudomásul vette, egyuttal az építkezésből kifolyólag *Rauseher Miksa* műépítésznek, *Király Sándor* városi mérnöknek és *Vécsey Zsigmond* polgármesternek jegyzőkönyvileg fejezte ki köszönetét és elismerését. A városi és gyámpénztári készletek elhelyezésére az eddigi szokásnak megfelelőleg a közgyűlés az ott székelő három takarékpénztárt jelelte ki. — A *József főherceg* laktanyának tüzoltó eszközökkel való felszerelésére a közgyűlés a laktanya alap terhére 1.025 K 60 f-t szavazott meg. — *Bányai Mór* és társa vállalkozók ajánlatot nyújtottak be egy gyufagyár felállítására tárgyában. A közgyűlés a pénzügyi bizottság javaslatára vállalkozók ajánlatát elfogadta és nekik a kért kedvezményeket elvileg biztosította, azonban városi ingatlan tulajdon átruházásáról levén szó, érdemleges határozatot a legközelebbi közgyűlésen hoznak, amikor egyuttal a szerződés pontozatait is tüzetes tárgyalás alá veszik.

A sümegi kath. legényegyletnek *Tamási István* másodelnök elnöklése alatt tartott közgyűlésén a pénztáros, háznagy és könyvtáros jelentését tudomásul vették; a pénztáros jelentése szerint az egyesület készpénze 1.459 K 43 f; az egész vagyon a ház- és felszereléssel együtt 7.935 K. A választás eredménye: *Gróf József* alelnök, *Pap József* titkár, *Pék Vidor* pénztáros, *Molnár László* ellenőr, *Hajós István* jegyző, *Sebarf Gyula* háznagy, *Jankó Árpád* könyvtáros, *Pál József* másod könyvtáros; majd 12 rendes és 4 póttagot választottak a választmányba. *Tamási István* előterjesztésére elhatározták, hogy az egyesület házáat megépítik. *Éles Károly* indítványára *Vida János* sármelléki plebánost, az egyesület megalapítóját, táviratilag üdvözlötték.

A csáktornyai jótékonycélu keresztény nőegylet évi rendes közgyűlését *Probszt Ferenc* elnök elnöklésével tartotta. A titkári jelentés beszámol az egyesület múlt évi működéséről, az egyesület vagyoni állapotáról, valamint az egyesület jöteviről; a tagok száma az év végén 95. A titkári jelentésnek helyesítőleg tudomásul vétele után *Martinesevics Julsa* terjesztette elő évi számadását; majd a számvizsgáló bizottság jelentése olvastatott fel, melynek alapján a pénztárosnak a közgyűlés — elismerésének nyilvánítása mellett — a felmentvényt megadta. A lemondás következtében megüresedett titkári állásra *Benecák Richárdot*, az elhalálozás következtében megüresedett egy választmányi tagsági állásra *Murai Róbert*et választották meg.

Zárszámadás és vagyonkimntatás. *Tapolea* nagyközség múlt évi bevétele 91.432 K 83 f, kiadása 83.77 K 05 f volt s így pénztármaradvány az 1904. évre 7.074 K 87 f. A község vagyona különböző címletekben 447.624 K 08 f, ezzel szemben a községi takarékpénztártól két rendbeli törlesztéses kölcsön, mint teher, 117.530 K 08 f s így a tiszta vagyon 330.094 K. A község kezelése alatt levő alapok összesen 46.453 K 08 f-t képviselnek.

A keszthelyi ének- és zene-kedvelők egyesülete évi rendes közgyűlésén díszelnökké dr. *Dunszt Ferenc* apátplebánost, elnökké dr. *Illés Ignác*et, alelnökké *Párkányi Józsefet*, karnaggyá *Eekhardt Antalt*, másod karnaggyá *Garai Sándort*, pénztárossá *Nagy Margitot*, titkárrá *Sinkovics Nándort*, másod titkárrá *Lukács Istvánt*, levéltárossá *Capelláro* *Gottlieb*et választotta meg.

Jótékonycélu hangverseny. A zalavóvi ifjuság a „Tanítók háza“ és a zalavóvi izr. templomalap javára f. hó 21-én a »Központi kavéház« nagytermében hangversenyyel egybekötött zártkörű táncvigalmat rendez. Belépti díj: személyjegy 1 K 20 f, családjegy 3 K.

A sümegi vöröskereszt egyesület évi közgyűlését *Darnay Kajetán*né elnök elnöklésével tartotta, aki első sorban beszámolt az egyesület

mult évi működéséről; a jelentés szerint az egyesület 36 betegnek nyújtott segélyt, szegény iskolás gyermekek között 34 pár eszimat osztott ki, karácsonykor pedig 11 kórházi beteget látott el pénzbeli segítséggel. — Az elnöki jelentésnek helyeslőleg tudomásul vétele után a számvizsgáló bizottság a pénztár állapotáról tett jelentést, mely szerint a fiók pénztár vagyona 1.376 K 52 f, a választmányé pedig 2.523 K 58 f. A jelentés alapján az egyesület pénztárosának a közgyűlés a felmentvényt megadta. Az országos egyesület mult évi munkásságát Bánfi Alajos társelnök ismertette. Darnay Kajetánné elnök indítványára annak emlékére, hogy az országos vöröskereszt egyesület ebben az évben ünnepli meg 25 éves jubileumát, elhatározta a fiók egyesület, hogy a sümegi városi kórház egyik, még üres szobáját hat ággyal és egyéb felszereléssel ellátja s erre a célra ezer koronát szavazott meg. Végül az üresedésben levő egy választmányi tagsági helyre a közgyűlés Talabér Károlyt választotta meg.

A nagykanizsai kereskedők társulata f. hó 14-én tartotta nagy érdeklődés mellett évi közgyűlését Elek Lipót kir. kereskedelmi tanácsos elnök elnöklésével. Az érdeklődés oka abban volt, hogy a kereskedők nagy része az Országos Kereskedelmi Egyesület mellett kívánt állást foglalni, mely egyesület, mint a kereskedelmi érdekeket képviselő központ hivatva van a kereskedelmi életben előforduló visszaeségeket megszüntetni. El is határozta, hogy a társulat belép az országos egyesületbe s ennek megteremtőjét, Sándor Pál országgyűlési képviselőt táviratilag üdvözölték. Az elnöki megnyitó után a titkár beszámolt részletes jelentésében a társulat évi működéséről. A titkári jelentés, a pénztári számadások és költségvetés megállapítása után átérték a választásra. A régi tisztikart és választmányt megválasztották újból, új titkár lett Heltai József, pénztáros Reichenfeld Ede, amenyiben a régi titkár és pénztáros állásuktól végleg megváltak.

Farsangi tréfa. Majdnem áldozata lett Antal Jenő andráshidai kovács felesége egy meggondolatlan farsangi tréfának. Palatin Márton tanító hushagyó hétfőn maga mellé vette Szegedi Vendel napszámot, bekormozták az arcukat és fel-fegyvereztek késekkel és baltákkal. Este 10 és 11 óra között azután bekopogtattak a kovácsékhöz, akik már pihenni tértek. A kovács ajtót nyitott, amire elébe toppant a két kormos alak és pénzt követeltek. A kovácsnak véletlenül volt is otthon egy kis pénze, az első pillanatra a rablóknak öltözött emberek komikus toalettjeit sem vehette szemügyre, tehát megijedt. Lélekjelenlétét azonban nem vesztette el, hanem torkon ragadta az egyik alakot. Az asszony a rémülettől majdnem az esztét vesztette. Kiugrott az ablakon s ajultan rogyott össze; két napig nem tért eszméjére s most is súlyos betegen fekszik. Amire a viccelők kimagyarazkodtak, már megtörtént a baj. Siettek orvosért, aki még az éjszaka folyamán megérkezett. Az asszonyt ápolás alá vette. Minden pillanatban attól lehetett tartani, hogy meghal; de most már túl van az életveszélyen. — A népnevelők magasztos hivatásával hogyan lehet az ilyen éretlenséget összeegyeztetni?

Dominó bál. Sikerült és látogatott dominó bált rendezett hushagyó kedden a nagykanizsai társaskör. A mulatságon részt vettek: Deák Péterné, Horváth Jánosné, Lajpezig Antalné, özv. Maar Nándorné, Németh Pálné (Vése), özv. Plihá Ferencné, dr. Plihá Viktorné, özv. Rajky Lajosné (Jakabfa), Tabájd Jánosné, Török Ambrusné, dr. Tuboly Gyuláné, Véssey Lászlóné (Várhely), Viosz Ferenecné, Farkas Vilma, Forintos Irma (Budapest), Horváth Zsuzsi, Horváth Irma, Horváth Böske, Nagy Mariska (Budapest), Németh Gizuska, (Vése) Nyuly Mariska, Rajky Irma (Jakabfa), Somogyi Tónika (Palin), Török Ferike, Török Gizella, Véssey Róza, Véssey Vilma (Várhely).

Tűz. Tegnap reggel öt óra körül tüzi láрма verte fel a várost. A főtéren álló Kaiser-féle emeletes ház tetőzete égett. Szerencsére a padlón nem volt könnyen égő anyag s ezért a tűz csak lassan terjedt; a meglehetősen későn érkező tűzoltóknak tehát sikerült azt gyorsan eloltani úgy, hogy a tetőzet sem égett le egészen. A tűz keletkezésének oka valószínűleg a kéményseprő gondatlanságából ered, mert tegnapp

előtt a kéményeket kiégették. A tűz sokáig lappanghatott a padlón, amíg végre kitért. A piacon nagy néptömeg verődött össze a tüzet bámulni; segíteni azonban senki sem akart, a esőselék inkább kárörömmel nézte a pusztulást. — Amint már ilyen alkalommal szokás, felhangzott a panasz a tűzoltók ellen: későn érkeznek, nem értenek a dolgukhoz. Hát igaz: későn is érkeztek, nem is tudnak úgy tüzet oltani, mint a nagyvárosok jól szervezett tűzoltói; aki azonban ezt azoknak az önzetlen embereknek tudja be, akik önként, minden jutalom és díj nélkül vállalkoznak a más vagyonának védelmezésére, igazságtalanul eszelecszik. Olyan szétterjedő városban, mint Zalaezerszeg, a tűzoltókat összetrombitálni nehéz dolog, különösen mikor valamennyit az ágyából kell felkelteni. Hogy nem áll a tűzoltóság hivatásának magaslatán, annak az oka primitív eszközeiben van. De honnét vegyen jobbkat, mikor a legerősebben bíráló házi urak is sajnálják az évi 4 K pártoló tagsági díjat megfizetni? És a szájtató nép, amely ócsárol, de nem segít, talán jogosítva van a bírálatra?

Táncosorucska. Mayersberg Frida tánc-tanítónő folyó hó 27-én tartja meg tánc-tanulóinak szokott záróvizsgáját. Az elmúlt farsangon rendezett különféle bálokban és hangversenyeken a felnőtteknek állott módjában a kedvük szerint való mulatás, a táncosorucska pedig a gyermekek mulatsága lesz. A koszorueskára — úgy halljuk — nagyban folynak a készülődések s így előreláthatólag ez a mulatság ép oly fényesen sikerül, mint ahogy az előző években. — A meg híveket a napokban küldik majd szét.

Zongoravizsga. Dr. Stöckl Adolfné urnő tanítványainak zongora vizsgálata husvét másodnapján lesz a »Korona« szálloda termeiben. Akik részt vettek az előbbi évek zongoravizsgáin, tudják, mennyire kedves dolog a zsenge művészek vizsgája s milyen kedélyes mulatság a befejezés.

A jegyzők segédmunkaerői. A közigazgatási tisztviselők fizetésrendezésének kérdésével van szoros kapcsolatban ama belügyminiszeri leirat, mely most érkezett le a vármegye alispánjához.

A leiratban f. évi március 1-ig pontos kimutatást kér a miniszter arra nézve, hogy a vármegye összes nagyközségeiben és körjegyzőségeiben a nagyközségi vezető jegyzőknek, illetőleg körjegyzőknek a jegyzői ügyek intézésében hány munkaerő áll rendelkezésére.

Szükséges továbbá annak közlése is, hogy ezen segédmunkaerők milyen elméleti képzettséggel bírnak, mekkora javadalmazásban részesülnek, mióta szolgálnak jelenlegi minőségükben, végül, hogy miféle jellegű az az állás, melyet betöltenek.

E kimutatásba fel kell venni a jegyzői irodák összes személyzetét, kivéve magukat a nagyközségi jegyzőket, illetőleg körjegyzőket. Amely nagyközségben több önálló jegyző működik, ott csak a vezető jegyzőt nem kell a kimutatásba felvenni, ellenben a többi önálló hatáskörű jegyzőt, így a II-od jegyzőt, adóügyi jegyzőt stbbit igen.

A szóban forgó adatokra sürgős szüksége lévén a miniszternek, felhívja a vármegye alispánját, hogy amennyiben azokat a vármegye központi hivatalában vezetett törzskönyvekből pontosan megállapítani nem lehet, a főszolgabírák mellőzésével, közvetlenül a községi előjáróságoktól kell beszerezni.

A kimutatás járasként csoportosítva terjesztendő fel s az egyes rovatok kitöltésére a következők szolgálnak irányadóul:

Kitüntetendő, hogy a vármegye összes községeiben együttvéve hány segédmunkaerő van alkalmazásban. A segédmunkaerők neve járasként csoportosítva és községenként legyen fel sorolva.

Feltüntetendő, hogy az egyes segédmunkaerők akár a községi szabályrendelet értelmében, akár a helyi megszokás alapján milyen címet viselnek.

A munkaerők jellegének közelebbi megjelölésénél a következő háromféle adat lehetséges: önálló hatáskörrel bíró, de nem vezető jegyző; — a község által élethossziglan megválasztott segéd és kezelőszemélyzeti tag, — vagy a jegyző által fel-fogadott munkaerő-e?

Amennyiben nem jegyzői minősítéssel bíró segédekről van szó, azt ama legmagasabb iskolai képzettséggel kell feltüntetni, melyet a segédmunkaerő megszerzett.

Az a körülmény, hogy a segédmunkaerő hány

éve van egyfolytában jelenlegi minőségében, egyszerűen csak számmal jelzendő.

A korcsma. Molnár Péter gazdaember z db. ökröt hajtott be a minapi országos vásárra. A jól tartott állatoknak hamar akadt vevőjük és Molnár gazda betért a korcsmába áldomásra. Egyik liter a másikat követte, miknek tartalma a vendég fejét nagyon megzavarta. Es kiment az utcára s jókedvének hangos dalolásban adott kifejezést. Ezt meghallotta egy rendőr, a ki csitítani kezdte a jókedvű magyart, de sikertelenül. Nem tágitott mert, amint mondá, ő adózó pógár. Hogy elhaltattassák, bekísérték a rendőrségre, ahol kvártélyt adtak neki s reggel, mikorra kialudta mámorát, elbocsátották.

Hushagyó kedd. Farsang utolsó napja félünnep számba megy. Délután abbahagyják a munkát s mulat a nép másnap reggelig. Valamikor zajosabb volt a magyar Karnevál, mint ma. Meglátszik a pénztelen állapot a nép mulatságain is. Az aláreos bál tömve volt ugyan, de józanabb volt a publikum s nem hajigálta a székeket egymás fejéhez. Megelégedett egy pár feltékenységi jelentéssel, amelynek zenitje ez ökölesapásokig ért el. Az inasbál elmaradt, helyébe az olai Ripacs-bál lépett. Ennek azonban szomorú vége lett. A vendéglős a meghívókra rányomatta, hogy katonák a bálban részt nem vehetnek. Zokon esett ez a huszároknak s mikor már több belépő hadfit kiutasítottak, 20—25 huszár sereglett a korcsma udvarára, betörték az ablakokat, az ajtókat karddal összehasogatták, szóval a báli társaságot szétugrasztották. A rendőrség éjfélkor bezárta a korcsmát s ezzel véget ért a bál. — Ámor isten sok csalafintaságot követett el hushagyó kedd éjszakáján, mert fent és alant egyforma szív dobog.

A német birodalom polgárainak magyar honosítása tárgyában a belügyminiszter elrendelte, hogy a német birodalom polgárai a jövőben a magyar állam kötelekébe felvehetőek anélkül, hogy az eddigi államkötelekből történt elbocsátásukat igazolni tartoznának.

Szobatóz. A Kossuth Lajos utca egyik házában a minap szobatóz ütött ki. Az utcán járó emberek vették észre s ezeknek köszönhető, hogy nagyobb szerencsétlenség nem történt. Berohantak s eloltották, mielőtt tovább harapódzhatott volna. Így is elégték az ablakok függönyei, az éjjeli szekrény s egyéb könnyen gyulladó tárgyak. A tűz keletkezését kideríteni nem lehetett.

Bálint vásár. A folyó hó 15-ére esett Bálint vásár nem sikerült úgy, amint szokott. Napokkal előbb már esett az eső, mely az utakat járhatatlanokká tette és ennek következtében a gazdák állataikat a vásárra hajítani képtelenek voltak. De a kirakó vásár is üresen tátongott. Sem eladó, sem vevő nem mutatkozott. A feneketlen sár visszatartott mindenkit a vásárra jöveteltől. Az állatvásárra összesen felhajtottak 2475 darab szarvasmarhát és eladtak belőlük 1075 darabot. Lovakat felhajtottak 446 darabot és eladtak közülök 118 darabot. Megemlítésre méltó, hogy az eladott állatok közül sokat szállítottak Ausztriába, Német- és Olaszországba, mely körülmény állattenyésztésünkre csak előnynyel jár.

Időjárás. A vadludak seregétől vonultak a Balatonról észak és nyugot felé. Ez a vonulás pedig a régi paraszt kalendárium szerint is korai tavaszt jelent. A mult hét már tavaszi idővel köszöntött be. A hét közepén zuhogott a zápor, majd kisütött a nap s a levegő állandóan mérsékelt volt. Szombaton reggel hűvösebb idő köszöntött be; hóharmat borította a vidéket s a sár teteje kissé megfagyott, de korán felengedt s újra enyhe napsugár mosolygott ránk.

Gyümölcsészeti tanfolyamok megnyitása. A hivatalos lapban a földművelésügyi m. kir. miniszter pályázati hirdetményt irt ki a Budapest f. évi április hó 16-tól április hó 23-ig és Kolozsváron április hó 21-től 28-ig terjedő gyümölcsészeti tanfolyamokra. A tanfolyamok célja a fatenyésztés iránt érdeklődő lelkészeknek szakszerű kiképzése és fatenyésztés és gyümölcsértékesítés feltételeinek megismerése. Az egyes tanfolyamokon csak 12 lelkész nyer oktatást az államköltségen, kik 32 K utiátalányban és napi 4 K ellátási díjban fognak részesülni. A lelkészeken kívül még a tanfolyamokra 3—4 földbirtokos és gazdatiszt vétetik fel, kik állami ellátásban

nem részesülhetnek. Azon lelkészek, kik már ilyen tanfolyamokon résztvettek, nem pályázhatnak. Egy koronás bélyeggel ellátott kérvények, melyekben a pályázók életkora és nyelvismerete feltüntetendő, március hó 7-ig adandók be a földmívelésügyi minisztériumhoz. Ugyan ilyen feltételek mellett hirdetik pályázat tanítók részére Keszthelyen, Tordán és Kisztebenben megnyitandó gyümölcsészeti tanfolyamokra, hol a félveendő 20 tanító 30 korona utiátalányban és 3 korona napidijban fog részesülni.

A szombati dohányárulás. Az ortodox felekezetű izraelita dohányárusok által támasztott akadályok folytán újabb és oly irányu szabályozás van folyamatban, mely szerint dohányárusok üzleti helyiségeinek nyitva tartása tárgyában kiadott 1902. évi 42732. sz. körrendelet határozmányai teljesen épségben fenn tartatnak ugyan, de annak visszaható ereje nem nyer alkalmazást azon izraelita dohányárusokra, a kik az idézett körrendelet hatályba lépte előtt nyerték el a jogosítványt s így ezek, amennyiben ortodox hitelveikbe ütközőnek tartják azt, hogy szombati napokon üzletüket nyitva tartásuk, ezentul is a régi eljárás szerint fogják a dohánygyártmányokat árúsíthatni. Ebben a kedvezményben az új dohányárusok semmi szín alatt sem részesíttetnek.

Múlt hetivásár. A múlt hetivásárra felhajtottak 300 darab sertést, mikből eladára került 190 darab, szarvasmarhákat tekintettel a küszöbön állott Bálint vásárra nem hajtottak föl.

Allategészségügyi kimutatás. Vármegyénk területén a földmívelésügyi minisztériumhoz beérkezett hivatalos adatok szerint f. hó 14-én 1 községben veszettség, 4 községben ragadós száj- és körömfájás, 1 községben ivarszervi hólyagos kitűtés, 1 községben sertésorbán és 22 községben sertésvész volt.

Egy hónapig ingyen. A kitűnően szerkesztett és már is közkedveltségű *Az Ujság* politikai napilap kiadóhivatala bárkinek márciusban ingyen küldi meg a lapot, a ki az előfizetési összeget, ha csak egy hónapra is, április hó 1-től számítva már most beküldi a kiadóhivatalhoz, és megküldi minden előfizetőnek Mikszáth: „Az én kortársaim” című gyönyörű albumát husvéti ajándékképp, a ki a lapot félévi kötelezettséggel akár negyedévenként, akár havonként előfizeti. *Az Ujság* Gajári Ödön szerkeszti, Herczeg Ferenc, Kozma Andor, Kóbor Tamás, Kenedi Géza és Mikszáth Kálmán főmunkatársak közreműködésével. *Az Ujság* lapunk mai számában foglalt hirdetésére felhívjuk t. olvasóink szíves figyelmét.

A „Zenélő Magyarország” zongora és hegedű zenemű folyóirat XI. évfolyam 4-ik füzeté a következő szép zeneműújdomságokat közli: 1. Lányi Ernő »Bujdosik a csillag« Kossuth Lajos lelké. 2. Lányi Ernő »Chlopy felől szól az ágyu bamm!« népszerű Chlopy nótákat. 3. »Makranos hölgyek« dalkeringője, melyet Lincke P. »Lysistrata« operettejében Fedák Sári zajos tetszéssel és megismételtetéssel énekel. 7. Mendelschon Bartholdey felix »Tavasszal« frühlingslied salon darabot. — Ily gazdag tartalommal jelenik meg a »Zenélő Magyarország« minden egyes füzeté; előfizetheti negyedévre 3 koronával a »Zenélő Magyarország« Klóknert Ede zeneműkiadóhivatalában VIII. József-körut 22/24. szám alatt Budapesten.

Gazdák, ha nagy terméshez akarnak jutni, Mauthner-féle magvakat vessenek. Idei árjegyzékét, mely 226 oldalra terjed, *Mauthner Ödön cs. és kir. udvari magkereskedése Budapesten, Rottenbiller-utca 33.*, mindenkinek ingyen megküldi. A kitűnően tisztított, legnagyobb esiraképességgel bíró fajtisztá magvak árai alacsonyok. Különösen felemlitendők az impregnált takarmányrépamagvak és a legnemesebb gabnafélék dús választéka.

Egy esztendő. Mint minden évben, az idén is megjelent a Lampel Wodianer udvari könyvkereskedés útján 1903. évre szóló »Kiadói Jelentés.« Száraz bibliografikai adatok gyűjteménye ez a jelentés, de eleven bizonyossága annak a nagyszabású kiadói tevékenységnek, amelyet ez a modern magyar kiadóegyesület, tevékenységét elváthatatlanul összekapcsolván az ország szellemi fejlődésével. »A Remekírók Képes Könyvtára« című ötvenkötetes gyűjtemény tavaly hét újabb kötettel szaporodott (XV–XXI. kötet). A magyar és a külföldi klasszikusok ez első magyar képes kiadása ekkép máris díszes könyvtárt alkot. Új nagy vállalata a cégnek a

»Művészeti Könyvtár«, művészeti monografiák gyűjteménye. Ezt a hézagpótló vállalatot koroghi Lipich Elek szerkeszti s a vállalat eddig három kötete osztatlan tetszéssel és elismeréssel találkozott. »A Magyar Földrajzi Társaság Könyvtára« szerkeszti Lóczy Lajos egy újabb kötettel gyarapodott. Van eddig három kötete. Előkészületben van egész sor újabb kötete. »A Festőművészet Remekei« dr. Térey Gábor bevezetésével, szövegmagyarázattal, újabb két sorozattal szaporodott az elmúlt év során. Eddig összesen 120 klasszikus festmény remek színes reprodukcióját tartalmazza. »A Magyar Könyvtárnak« újabb 47 száma jelent meg. Regények, elbeszélések, színművek, költemények, politikai és egyéb ismeretterjesztő munkák a legnagyobb változatosságban. »A Fővárosi Színházak Műsora« 24 számmal, a »Népevelők Könyvtára« 3 számmal, a »Német Könyvtár« 4, a »Francia Könyvtár« 7 számmal, az »Iparosok Olvasótára« 12 számmal bővült. »A Magyar Kereskedők Könyvtára«, a cég tavaly megindult új népszerű vállalata, 17 számmal került forgalomba. Külön kiemeljük a cég új szótárait: a Theisz Matskassy-féle nagy »francia szótár« első részét, a francia–magyar részt, a Radó Antal-féle »Idegen szavak szótárát« és a »Szóke Smidt-féle« Latin–magyar és magyar–latin szótárt. Mind csupa kiváló munka. Végül említjük a cég egy hatalmas hézagpótló kiadványát, a »Schaack Jónás-féle Magyar és német kereskedelmi levelezés kézikönyvét«. Szakonként tekintve 95 szép-irodalmi munkát, 5 művészetit, 6 jogtudományit, 92 nyelvtudományit, 18 történelmit, 37 földrajzit, 21 természet és orvostudományit, 17 mennyiségitanit, 3 hittanit, 3 gazdaságtanit, 23 ipar és kereskedelmit, 31 ifjúsági iratot, 20 vegyes munkát adott ki a cég, beleértve a bizományba vett műveket is, összesen tehát 395 műről számol be a cég 1903. évi működéséről szóló kiadói jelentése.

Állandó borvásár Budapesten.

A szőlők rekonstruálása folytán beállott fokozott termelés évről-évre szaporítja a borkészleteket, melyek eladásra várnak. A termelő pedig magára hagyva, biztos támasz hiányában lesi a józerencsét, mely őt munkája jól megérdemelt gyümölcéséhez juttatja. Pedig ezt a célt elérni nem oly könnyű feladat. A külföldön csak a legnagyobb erőfeszítéssel tudjuk borainkat elhelyezni, mert képviselőitünk ott szervezetlen, míg a konkurrenciája mindenütt megvetette erősen a lábát. Ma már túlhaladott álláspont az, hogy a jó bornak nem kell cégér; kell bizony cégér, mutatós és hangos, hát még az olyan bornak, melynek hírét vetkes módon alaposan megrontották. És hogy a bajt még baj tetőzze — nyakunkon az olasz borözön, melynek gátat vetni szívs, makaes munkát igényel.

A magyar bortermelők minden igaz hívét kell, hogy gondolkozóba ejtsék ezek az állapotok, melyek orvoslása immár sürgős szükségké vált. S nem ragadhatott volna meg alkalmasabb pillanatot a »Magyar Gazdák Vásáresarnok Ellátó Szövetkezete«, hogy megvalósítsa azt a tervet, miszerint az illetékes tényezők hozzájárulásával, megfelelő erkölcsi alapon létesítsen egy oly vállalatot, mely a bortermelők érdekeinek istápolása mellett helyreállítja a megingott bizalmat és a rendelkezésre álló eszközökkel állandó, biztos piacot teremt a magyar bor részére, nemesak a helyi piacokon, hanem az ország határain túl is.

A »Magyar Gazdák Vásáresarnok Ellátó Szövetkezete« 7 év előtt alakult az »Országos Magyar Gazdasági Egyesület« védnöksége alatt és fontos közgazdasági feladatánál fogva élvezi egy ennek, mint a m. kir. Kormányának állandó erkölcsi és részben anyagi támogatását. Komoly, küzdelemteljes tevékenységre visszatekintve, közel van immár a szövetkezet ahhoz, hogy valódi hivatásának megfelelően az összes gazdasági termékek, különösen az élelmi cikkek értékesítésénél a gazda hasznos segítője legyen. Közvetítő faktor a termelő és a fogyasztó között. A szövetkezet, mely mint a Központi Vásáresarnok eladja az élelmi cikkek minden fajtát. Van *hus osztálya*, mely levágott állapotban értékesít marhát, sertést, borjút, bárányt, továbbá füstölt húst, szalonját, olvasztott zsírt stb. Ezen osztály élelmi fel a *vadértékesítést* is, mely részben export útján bonyolítottatik le. *Baromfi* élő s leölt álla-

potban évről-évre nagyobb mennyiségben talál a szövetkezet útján vevőre. A *gyümölcs osztálynak* nagy, széleskörű klienturája van minden vidéken és pl. 1.03. évben 1.208.238 kg. gyümölcsöt adott el a szövetkezet. A *vajértékesítés* kiterjesztésére most folynak a munkálatok s e cikkben eddig is szép eredmények értek el. A *tojásközpont* gyűjtőhálózata az egész országra kiterjed és nem tulozunk, ha a szövetkezetben látjuk a szolid magyar tojáskereskedelem megteremtőjét. Messze vezetne, ha elősorolnók mind azon cikkeket, melyek évente nagy mennyiségben nyerne a »Magyar Gazdák Vásáresarnok Ellátó Szövetkezete« útján elhelyezést.

Az itt vázolt tevékenység keretében természetesen illeszkedik bele a szövetkezet *hordóborértékesítő osztálya*, mely a folyó év március havában kezdi meg működését.

Hogy e téren eddig nagy hiány volt, az tagadhatatlan. A bajt orvoslandó létesítette a Bortermelők Országos Szövetsége a bortőzsdét, melyről döntő bírálatot mondani ezidőszerint korai volna.

Míg a bortőzsdén az adás-vétel minta alapján kell, hogy történjék, a »Magyar Gazdák Vásáresarnok Ellátó Szövetkezete« egy lépéssel tovább ment. Állandó vásárt teremt a bor részére olyképen, hogy a vevő az átveendő egész bormennyiséget felleli a szövetkezet pincerektárában, de másrészt a termelő is nyugodt lehet az eladásra beszállított bort illetőleg, a mennyiben az szükség esetén a szövetkezet által gondos és megbízható kezelésben részesül.

A földmívelésügyi m. kir. Minister úr Ó Excellentiája elejétől fogva érdeklődéssel kísérte a szövetkezet akcióját, míg a megvalósulás pillanatában hathatós támogatását nem vonta meg a szövetkezettől, mely a borértékesítést megfelelő állami ellenőrzés mellett fogja eszközölni.

A »Magyar Gazdák Vásáresarnok Ellátó Szövetkezete« *hordóborértékesítő osztályának* szolgálatait igénybe veheti minden hazai termelő, az üzletszabályzatban körülírt feltételek mellett.

Minden termelő egyszerre fél vagy egész waggon (40 illetve 80–100 hl.) bort küldhet be bizományi eladás céljából a szövetkezet pincéibe, hol a bor — mint szabadraktárban — a székesfőváros területére való kivitelig fogyasztási adó mentesen kezeltek.

A borok a szövetkezet pincéiben beraktározatnak, a szükséghez képest kezeltek és a borvidék s a termelő megnevezése mellett kerülnek eladásra. Gondos s megfelelő kezelésért a »Magyar Gazdák Vásáresarnok Ellátó Szövetkezete« teljes garanciát vállal.

Az eladás céljából beküldött borra a fél kiváságára az érték 50%-a erejéig előleg folyósítatik.

Eladás után a befolyt vételár a díjszabásban megállapított költségek levonása mellett haladéktalanul folyósítatik.

Az értékesítés közelebbi módozatairól az üzletszabályzat alább közölt kivonata nyújt tájékoztatást, míg a részletekre vonatkozólag készségesen szolgál felvilágosítással a »Magyar Gazdák Vásáresarnok Ellátó Szövetkezete« Budapesten, Központi Vásáresarnok.

A magyar bortermelők és a magyar borkereskedelem érdeke megkívánja, hogy ezen új vállalkozás szolgálatait mindkét érdekelt fél minél gyakrabban igénybe vegye. Az eredmény ez esetben nem lehet kétséges.

Kivonat az üzletszabályzatból.

4. §. Beküldés előtt minden egyes borfajból, a mennyiben azok az 1893. XXIII. t.-c. kifügésai alá nem esnek, két 0.5 literes palackban a beküldő fél által lepecsételt minta küldendő be a borértékesítő osztályhoz. Az egyik minta palack vegyelemzés alá bocsátatik az illető bor-, szesz-, sav-, kivonat- és hamu tartalmának, valamint azon körülmény megállapítása végett, hogy nem foglaltatik-e a borban idegen, az egészségre ártalmas adalék vagy nines-e benne valamely beteges elváltozás. Vegyelemzés után az eredményhez képest a minta beküldője értesítetik, vajjon küldheti-e a bort a hordóborértékesítő osztályhoz vagy nem? A másik borminta ellenőrzés céljából jegyzékbevételel mellett megőriztetik.

5. §. Egyazon fél egyszerre maximuman csak 1 waggon, vagyis legfeljebb 100 hl., minimum pedig 1/2 waggon, vagyis 40 hl. bort küldhet be értékesítésre, mely mennyiség azonban különböző minőségű borokból, tehát több hordóból is lehet összeállítva.

18. §. A hordóborértékesítő osztályhoz beküldött, megfelelően kezelt bor a vezetőség által eladásra bocsátatik legalább 50 liter vagy ezt meghaladó mennyiségben.

19. §. Az eladás a termelő és a borvidék megnevezése mellett történhetik.

23. §. A hordóborértékesítő osztály raktára rekeszekre van osztva, melyekbe az egyes termelők borai elhelyeztetnek. A beküldő a rekesz használatáért a díjszabályzatban megállapított fekbért fizeti, aszerint, a mint egész vagy fél rekeszt vesz igénybe. (Egész rekeszbe 80—100 hl. bor helyezhető el). A fekbéren kívül a bor kezeléseért és az eladással összefüggő teendőkért 5% kezelési díjat fizet a beküldő.

26. §. A hordóborértékesítés területe elhelyezésénél fogva „szabad raktár”, melybe a fogyasztási-adóköteles bor a fogyasztási adóilleték lefizetése nélkül is beraktározható s ennél fogva a fogyasztási adó lefizetése előtt is képezheti a kereskedelmi forgalom tárgyát.

27. §. A fogyasztási adó csak akkor és az esetben fizetendő, ha a bor a szabadraktárból a székesfőváros területére vitetik ki.

29. §. A 15. §-ban foglalt apadáson felül konstatált hiányokért, nemkülönben a bor szabályszerű kezeléseért és az ennek elmulasztásából netán eredő minden kárért a „Magyar Gazdák Vásáresarnok Ellátó Szövetkezete” szavattal.

Kivonat a díjszabályzatból.

Fekbér 1 rekeszért egész vagy megkezdett hétre 4 K 75 f, egy óra 21 K, egy évre 245 K. Fekbér 1/2 rekeszért egész vagy megkezdett hétre 2 K 50 f, egy óra 11 K, egy évre 125 K. Kezelési díj az eladásnál elért bruttó ár után 5%.

Utazás egy házasság körül.

(Folytatás.)

Kelt Kustánfokon.

Második levél.

Ahogy Somogyból megszöktünk, egyenesen Zalába vezettem ezt a borzasztó figurát, akinek a szerencsétlen blattja miatt milliós-volta dacára sem tudok feleséget szerezni. — Itt is szívesen fogadtak bennünket, sőt a menyasszonyjelölt is feltűnően kedvesnek mutatta magát. Néhány szerény esztendővel túllépte már a 20-ik évét s ebben a korban a leánykák kezdenek az ábrándos bolondságokról lemondani. Azt tartják, jobb ma egy gazdag és rut angol, mint holnap egy még rutabb és szegény beamter. Mert hát a gazdasági viszonyok roszak s mint fenebb is mondtam, a hozomány vidéken kiment a divatból.

Tom élő halott volt, mire urambátyámékhoz értünk. A régi patriarchális szokásokhoz hiven öleléssel huzzak le bennünket a kocsiról s bekormányoztak az ebédőbe. Tom át akart öltözni.

— Sohse okoskodjék ösémuram. Mire való ez a ceremónia. Üljön oda a lányok közé zálogost játszani.

Én mentegtettem Tamás urat, hogy beteg szegény. Somogyban agyonverték disznóhussal. No az elen meg ott volt a gyógyszer menten. Kis üstön főtt szilvapálinka. Csak 25 grádus a szesztartalma. Ezerjófű is van benne, amitől keserű, mint az istennyila, meg holmi egyéb specioes, amitől még egy kis bunda szaga is vagy. Az anglus bevett belőle két kupával. Jól esett szegénynek a pálinka is, meg az a meleg részvét, amellyel hogyléte felől tudakozódott a feketeszemű Fánika. — Az angol egy fél óra alatt tökéletesen felolvadt; itt is rögtön az eljegyzésen akarta kezdeni. Jobb is lett volna talán rögtön erősebb kötelékekkel fűzni a házhoz, mert amikor urambátyám egy iszonyu vászonkorsóval tért meg a pincéből s erre a jelenlevő fiatal urak bőszt csatalkáltásban törtek ki, olyforma sejtelem vett rajtam erőt, hogy innét is mihamarabb szokni fogunk.

Az öreg ur ezt a jeles vászonkorsót csak akkor szokta használni, mikor a féltve őrizgetett vén hordóhoz nyult, amelynek tartalma még a revolúció előtt termett Badaesony oldalán.

Megsejtette a kompánia a jót s a csatalkiál-

tást nyomban követte a nótá. Az ajtó előtt felharsant a Kööse Pali keserves nótája és lón nagy vigasság.

No anglus, ilyen még nem láttál se innen, se tul az óperencián. Ide gyere, itt tanuld meg, hogyan mulat a magyar.

Tom ur vérét a pálinka is taszigálta már, s mikor egy-két pohár bort bevett, megcsöknyösödött. Nem akart inni.

— Nem iszol? — rivalt rá egy jóképű megyei ur, akinek kigömbölyödött termete arra engedett következtetni, hogy a bucsuktól és névnapoktól nem szokott megijedni. — Hát nem iszol? Dehogyan nem iszol te, szerelmes atyánkfia. Fogd meg ezt a fazekat, mert megkereszteltek vele.

Tamás Fánika védelmébe akarta ajánlani veszendőnek indult lelkét, de rosz helyre fordult. Fánika maga is megivott egy jó pohár somlait egy cugra s mosolyogva mutatta az üres poharat, még dalolt is hozzá.

Az éjszaka hátralevő története nagyon rövid. Az angolt leitatták; berugott szegény a sárga földig. Akkor felfektették az asztalra, körül rakták gyertyával, elmuzsikáltatták felette a zulukaffér gyászindulót s bevették a szobájába. A jóképű megyei ur sajnálattal vette tudomásul, hogy új barátja mozdulni sem tud, mert ilyen állapotban nem képes azt a kis váltót aláírni, amelyet zsebében rejteget.

Most alszik; holnap pedig vihetem tovább ezt a tengeri szörnyet, aki a magyar erkölcsök-höz nem bir hozzátörödni. Hát hallottad már valaha ilyen baromnak a hírét, aki 10—15 fogásos vacsorától elrontja a gyomrát és nem tud meginni öt liter ó badaesonyit? — Minek jön közénk, ha a vendégszeretet még avval sem tudja meghálálni, hogy becsületesen egyék, igyék.

(Folytatása következik.)

Piaci árak a legutolsó hetivásáron 50 kilogrammonként

búza	minőség szerint	Kor.-tól	Kor.-ig
rozsa	»	8.—	8.25
árpa	»	5.80	6.—
zab	»	5.40	5.80
fehérbab	»	5.40	5.60
lóher	»	—	—
bükköny	»	45.—	55.—
burgonya	»	4.50	5.—

Nyilt-tér.)*

Vértisztító-tea

Wilhelm Ferenc gyógyszerésztől, cs. és kir. udv. szállító Neunkirchenben, Alsó-Ausztria.

Hogy kétségtelenül szükség volt egy jó és hatásos vértisztító teára, azt bizonyítja egy ilyen szernek előállítására történt számtalan kísérlet. Wilhelm Ferenc gyógyszerésznek szakismeretei alapján sikerült ilyen vértisztító teát a leghatásosabb alkotórészekből összeállítani; teájában nem kevesebb 30 különböző alkotórész van, mely különös eljárással állítható elő.

Ezen tea hatásáról csuznál és közzvényneél számos gyógyult köszönő levele tanuskodik. Csak gróf Butschin Streifeld grófné, a lezredesné köszönőlevelére utalunk.

Kapható Franz Wilhelm, gyógyszerész, cs. és kir. ndvari szállítónál Neunkirchen, Alsó-Ausztria, valamint a nevesebb gyógyszertárakban és droguerákban.

1 csomag 2 K. a raktárból, 1 pósta küldemény 15 csomag 24 K bérmentve az Osztrák Magyar Monarchia pósta állomásaira.

*)E rovatban közlöttekért nem vállal felelősséget a szerk.

Felelős szerkesztő: dr. Csák Károly.
Társszerkesztő és kiadó: Udvardy Ignác.

Sajt eladás.

Van szerencsém a n. é. közönségnek értésére adni, hogy a helybeli piacon

csácsi sajt

cimen áruba bocsátott sajtok közül a valódit kizárólag alulirott, mint készítő árusítom, mint aki egyuttal a csácsi urodalomnak e tekintetben bérlője is vagyok.

Zalaegerszeg, 1904. február hó.

KAISER LAJOS
sajtós.

Hirdetmény.

A kiséri m. kir. tejmunkásképző iskola az 1904. évi május hó 1-én kezdődő 1 éves tanfolyamára 8 ösztöndíjas tanulót fog felvenni. A tanulók ingyenes ellátásban és ételmezésben, ezenkívül kisebb kiadások fedezésére havi 6 korona munkadíjban részesülnek.

A felvételi feltételeket a nm. földmívelésügyi minister ur 1903. évi 13836. sz. a. kelt rendeletével kiadott szabályzata a következőkben állapítja meg:

a) a betöltött 17 éves életkor, kiszolgált katonának a felvételnél előnyben részesülnek;

b) erős, egészséges testalkat, mely orvosi bizonyítvánnyal igazolandó;

c) annak igazolása, hogy a belépti óhajtó tud írni, olvasni s a négy alapmíveléssel számolni;

d) kiskorúság esetén oly írásbeli nyilatkozat kívánatik a belépti óhajtó szüleitől, esetleg annak gyámjától, melyben kötelezi magát, hogy a tanfolyam tartama alatt a tanulót az iskolában teljesítendő fizetéseket magára vállalja s a ménesbirtok pénztárába a rendes időre mindig befizeti;

e) a magyar nyelv bírása;

f) kifogástalan előélet, mely erkölcsi bizonyítvány által igazolandó;

g) himlőoltási bizonyítvány;

h) minden tanuló köteles rendes ruházaton kívül 1 párnát, 2 párnahajat, 2 lepedőt, 4 törülközöt és 10 db mellig éró fehér vászonkötényt magával hozni;

i) eddig tejházi (tejgazdasági) alkalmaztatásról szóló bizonyítvány a jelentkezőt a felvételnél előnyben részesíti.

A kik magukat ezen tanfolyamra felvétetni kívánják, ez iránt egy koronás bélyeggel ellátott és a feltételekben említett bizonyítványokkal felszerelt folyamodásukat legkésőbb 1904. évi április 1-éig az alulirt igazgatósághoz nyujtsák be.

Kisbér, 1904. január hó 27.

A kiséri m. kir. állami ménesbirtok igazgatósága.

Egy jó házból való fiu
tanoncnak felvétetik

UNGER ANTAL könyvnyomdájában

— Zalaegerszegen. —

ELADÓ SZŐLŐ.

Badacsonyan egy tiz holdas igen szép

szőlő,

a hozzá tartozó épületekkel 45.000 forintért kéz alatt

eladó.

Bővebb utbaigazítás nyerhető e lap kiadóhivatalában.

A kisbirtokosok által

sajátkezüleg, a legnagyobb gondal, angolnyelven és rafiás eljárással készített kitűnő minőségű, vagyoniilag szavatolt fajtiszt, 1-ső rendű miniszteri szokványrendeletnek minden tekintetben megfelelő

szőlőlugasnak is kiválóan alkalmas!

csemege és borfajú szőlőoltások a tapasztalatok során fajtisztának, a legjobbnak és legmegbízhatóbbnak bizonyultak.

Minden nagyhangon hirdető, gyárilag füllesztett, reklamizozott, előhajtásos oltást messze felülmúlnak.

Chasselas, muskotály és más legkiválóbb csemege fajokból összeválogatott 1-ső rendű *lugasgyűjtemény* ára: (melyeknek megeredéséért és jószágért felelősség vállalatik). 1. *Kis összeállítás 15 darab 5 korona, 2. nagy összeállítás 30 darab 10 korona.*

a) Borfajok:

Amerikai ripária portális alanyon oltott gyökere, fás és zöld oltványok ára tavaszi szállításra: 1000 darab 200 korona, 100 darab 22 korona, 10 darab 2 korona 50 fillér.

b) Csemegefajok:

Árak tavaszi szállításra értendőek. 1000 darab 220—240 korona, 100 darab 25—30 korona, 10 darab 3—5 korona.

Hazai szőlőfajok. — Filoxeramentes:

Szőlőkirály (Delaware). A kötött talajon egyedül használható olyan rendkívüli korai direct-termő, melynek 25—26%-os cukor és szokatlanul nagy szesztartalma bora igen jó, hasonló a szomorodni másfához és a madeirához. Silányabb kerti vagy homoki borok feljavítására, gyengébb évbéli termések házasítására nem lehet eléggé ajánlani. A delavare francia szigetről 17 évvel ezelőtt közvetlenül az érmellékre portált ezen peronosporának ellent álló szőlőfaj termi manapság hazánkban a legjobb és legerősebb bort, s méltán nevezhetjük *borok királyának*. A *jövő szőlészet kincse*. Mindenütt megterem, úgy a homokon, mint a kötött, agyagos, meszes, köves, palás és nyirkos talajokban. Ezen beoltás nélkül termő, biztosan jól megforradott, rendkívül (tartós, szívós zöldhajtása —20° hideget is kibíró) korán érő csemegefaj, felhozott előnyeinek fogva megérdemli, hogy kertjeinkben, barázdákban, kerítések és házaik fala mellett s minden egyébre nem használható helyeken, mint *szőlőlugas tenyésztések*.

100 darabból álló *lugasgyűjtemény* csomagolva és postára feladva csak 10 korona.

Borkirály. Mintabor 2 korona. (Delaware.)

Ripária portális telepek.

Nagy mennyiségű ripária eladás.

Tisztán kezelt valódi érmelléki fajborok palackokban úgy mint hordókban, kicsinyben és nagyban a legjutányosabban beszerezhető s kívánatra válaszbélyeg ellenében bővebb felvilágosítást, vagy 1 korona utánvétel mellett *mintabort* küld:

Az Érmelléki Szőlészeti és Borászati szakközlöny, mint országos hirdetési kalauz.

Székelyhid (Biharmegye.)

ad. 12160/tkv. 1903.

Árverési hirdetményi kivonat.

A zalaegerszegi kir. törvényszék, mint telek-könyvi hatóság közhírré teszi, hogy *Grész Károly* és neje *Kummer Karolin* kaszaházi lakosoknak önkéntes árverés iránti kérvénye ügyében a végrehajtási joghatállyal bíró árverés a zalaegerszegi kir. törvényszék területén levő, a kaszaházi 20 számú tjkvben Grész Károly és neje Kummer Karolina tulajdonául felvett 6., 7., 8/a, 59/d/2. hrszám alatt felvett ház, udvar, vizimalom, sűrű, kert és rétből álló ingatlanra 6351 korona; II. a zalaegerszegi 2769. számú tjkvben 3672. hrsz. alatt ugyanazok tulajdonául felvett szőlő, présház szántó, kaszálóból álló ingatlanokra 6776 korona; III. a zalaegerszegi 2790. számú tjkvben ugyanazok tulajdonául felvett következő ingatlanokra: 1248. hrszám alattira 736 korona, 4229. hrszám alattira 984 korona, 4287. hrszám alattira 126 korona, 4345. hrszám alattira 1224 korona, a 4352. hrszám alattira 598 korona, a 4476. hrsz. alattira 202 korona, az 1710. hrszám alattira 554 korona; IV. az olai 70. számú tjkvben ugyanazok tulajdonául felvett következő ingatlanokra: a 158. hrszám alattira 396 korona, a 161. hrszám alattira 188 korona, a 181. hrszám alattira 160 korona, a 159. hrszám alattira 122 korona; V. az olai 72. számú tjkvben ugyanazok tulajdonául felvett 160. hrszám alattira 133 K ezennel megállapított kikiáltási árban az árverés elrendeltetik és hogy a fentebb megjelölt ingatlanok az **1904. március hó 4-ik napjának d. e. 10 órájkor Zalaegerszegen** a kir. telek-könyvi hatóság irodájában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is elfognak adatni.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át, vagyis 635 K 10 f, 677 K 40 fillért, 73 K 60 f, 98 K 40 f, 12 K 60 f, 122 K 40 f, 59 K 80 f, 20 K 20 f, 55 K 40 f, 39 K 69 f, 18 K 80 f, 16 K, 12 K 40 f, 13 K 30 f-t készpénzben vagy óvadékképes érték-papírokban a kiküldött kezéhez letenni.

A királyi törvényszék mint tkvi hatóság.

Zalaegerszeg, 1903. évi november hó 23-án.

Rutich, kir. tvszki bíró.

Amerika.

Indulás Havreből minden szombat. Utazási jegyek a — **Francia vonal** útján. — Jó és gyors szállítás. Kitűnő el-látás bor- és likörrel együtt. Bővebb tájékoztatást nyújt ingyen és bérmentesen

Francia vonal.
(Französische Linie)
Bécs, IV. Weyringergassa 8.

4060/kg. 1903.

Pályázati hirdetmény.

Zalaegerszeg r. t. város tanácsa a kezelése alatt álló 4616 K 31 f Móczer-féle alapítvány 1904. év elejétől esedékes kamatának elnyerésére pályázatot hirdet.

Ezen alapítvány kamatait 14 éves koráig oly zalaegerszegi illetőségű teljesen vagyontalan rom. kath. vallású (apátlan s anyátlan) árva-leány nyerheti el, ki tényleg se-gélyre szorul.

Felhivatnak tehát azon gyámok, kiknek gondozása alatt ilyen árva leány van, hogy illetőségi s szegénységi bizonyítvánnyal felszerelt s a v. tanács-hoz címzett kérvényüket legkésőbb f. évi február 29-ig be-zárólag a városi iktatóba adják be.

Zalaegerszegen, Zalaegerszeg r. t. város tanácsának 1904. február 10-én tartott üléséből.

Várhidy Lajos
polgármester.

Gargon lakás.

Egy külön bejáratu, száraz, szépen butorozott szoba (folyosóval)

kiadó.

Zalaegerszeg, Mező-utca 8.

Pénzt, sok pénzt,

havonként 1000 koronáig kereshet mindenki tisztességesen minden szak-ismeret nélkül.

Küldje be címét E 473 jellege alatt a következő címre: **Annoncen-Abteilung des „Merkur“** Mannheim, Meerfeldstr.

Ingyen kapja március hóban bárki a Gajári — Ödön szerkesztésével megjelenő

Az Ujság

független politikai napilapot, aki már most, ha csak egy hónapra is beküldi az előfizetési összeget **április hó 1-től** számítva azzal a kötelezettséggel, hogy májusban és júniusban is fogja járni a lapot.

Az Ujság husvéti ajándékát, a gyönyörűen illusztrált „Az én kortársaim” című *Mikszáth-Albumot*, minden fél éves előfizető megkapja, szintugy minden előfizető, aki negyedévre fizet elő, de kötelezi magát a következő negyedévre is az előfizetési összeget beküldeni vagy aki kötelezi magát havonként *Az Ujság*-ra legalább fél évig előfizetni.

AZ UJSÁG főmunkatársai: Herczeg Ferenc, Kozma Andor, Kóbor Tamás, Mikszáth Kálmán, Kenedi Géza.

Előfizetési árak: egy hóra 2 K 40 f, negyed-évre 7 K.

Megrendelő cím:

Az UJSÁG kiadóhivatala
Budapest, Kerepesi-ut 54.

Mutatványszámot kívánatra küld a kiadóhivatal, de sokkal célszerűbb az előfizetési összeget már most, ha csak egy hónapra is, április 1-től a kiadóhivatalhoz beküldeni, mert ebben az esetben a fentiek szerint amugy is egész hónapon át márciusban ingyen küldi a kiadóhivatal a lapot.

Malom bérbeadás.

A pozvai határban levő, az ollári urodalomhoz tartozó, vas szerkezetű henger-székkal ellátott, a Zala folyamamon levő

malom

jövő évi április hó 24-étől több évre kiadó.

Bővebb felvilágosítás nyerhető **Szily Dezső** urtól Ollárban.

Partie és maradék áruház

Moreno s Bader

Budapest, Ferenciek-tere 7. (Ferenciek bazára).

Óriási partie eladás vászon, gyapju és mosókelmékben, eddig valóban el nem ért áron. Ezek közül felemlítjük: Chiffon és vásznak fehér- és ágyneműkhez stb. mélyen a gyári árak alatt. Francia és jour batiztok legujabb gyönyörű kivitelben, előbbi ára 45 kr, most csak 20 kr.

Szenzaciós! Hymalaja, Kamgarn. tartós, lágy fogásu tiszta gyapju szövet, legjobb minőség 120 cm. széles, 10 divatszínben, azelőtt 1 forint, most csak 56 kr.

Ezen és más cikkekből ingyen és bérmentve küldünk végből vágott mintákat, míg a készlet tart. Megrendeléseket utánvétellel pontosan eszközölünk. A nem megfelelő árut kívánatra visszafogadjuk.

Fehér ajour batizt métere 10 kr.!

Ezen cognacnak minden vevője fel van jogosítva arra, hogy azt eredeti csomagolásban az alább nevezett intézetben díjmentesen felülvizsgáltsa.

Ajánlva első rendű orvosi tekintélyektől. Camis és Stock első trieszti cognac-pároló intézete Barcolában (Trieszt közelében)

ajánlja belföldi

Gyógy-cognacját,

mely francia módszer szerint, az általános osztrák gyógyszerész egyesület vizsgáló intézetének ellenőrzése mellett (Bécs) készül.

Egy üveg ára 6 korona, fél üvegé 2 korona 60 fillér. Kapható gyógyszertárakban és minden elsőrangú üzletben.

Vezérképviselő:

Sattler József, Nagykanizsán.

A cs. és kir. osztrák belügyminiszteriumtól jóváhagyott élelmezési és élvezeti cikkek vizsgáló intézetének (Wien, IX. Spitalgasse 31.) vegyi ellenőrzése alatt.

**BRÁZAY FÉLE
SOSBORSZESZ**

SOSBORSZESZ

**NACY ÜVEG ÁRA: 2 KORONA
E KIS ÜVEG ÁRA: 1 KORONA
HASZNÁLATI UTASÍTÁS MINDEN ÜVEGHEZ
MELLEKELVE VAN!**

Eladó

8 darab berni jellegű hasas

ÜSZÖ.

Ellési idejük március—április.

Bővebb felvilágosítást ad alulirt tulajdonos.

Gógánfa, 1904. február hó.

Semetke József.

Fernolendit

CS. ÉS KIR. UDVARI SZÁLLITÓ.

cipő fénymáz, a világ legjobb fénymáza és Glanzcrème világos cipők számára leg-szebb fényt adnak és megtartják a színt **állandóan**. Sárga vagy barna bőrből készült foltos cipők **Lyosin** alkalmazásával egész uj színt kapnak.

Alapítottatott 1812.-ben. **Gyárraktár Budapesten, V. Lipót-körut 24.** A levelek Bécsbe III/i. intézendők. A mosáshoz **Brunnen-szappan** veendő.

Kérjen

csak Ön

Selle és Kary-féle

FREDIN

Legjobb tisztítószer

minden finom lábbelire;
sárga és fekete.

Különösen ajánlatos Box-
calfs, Oscaria, Chevreaux-
és Lackcipőhoz.

BÉCS XII/I.

Eladó

1000 db fenyőpadló

8" széles, 2" vastag. asz-
talos munka és építéshez
alkalmas.

I darab ára 50 f.

Brüll Dezső
Zalanova.

Kérjen mindenki

saját érdekében

Valódi Kathreiner-féle

Kneipp-maláta kávé

csak oly csomagokban, a melyek a
Kneipp páter védjegyét és a Kath-
reiner nevet viselik, és kérülje gond-
osan a silány utánzatok ellogadását.

Kiadó lakások.

Ritscher Gyula házában
(Körmen-di-utca 29) az eme-
leten 1 négy szobás lakás, a
földszinten egy három szobás
lakás 1904. május hó 1-ére

kiadó.

Bővebb felvilágosítás nyer-
hető Fürst Sándor urnál vagy
a háztulajdonosnál Bécs, IV.
Aleegasse 62.

Aki egy csésze jó teát akar inni, kérje mindenütt a világ
legfinomabb és legjobb teáját és ez az

INDRA TEA.

Kína, India és Ceylon legfinomabb teáinak keveréke.
Valódi csak eredeti dobozokban kapható. Raktárak a
plakátokon olvashatók.

Gyár: NYERGES-UIFALU (Esztergom m.)

Sürgőnycim: Eternit Budapest.

Telefon 12-92.

Gyár: VÖCKLABRUCK (Felső Ausztria.)

ETERNIT-PALA

AZBESZT-CEMENT-PALA

Hatschek Lajos szab.

Elpusztíthatatlan, könnyű, tetszetős, olcsó és tűzálló tető-fedőanyag.

ETERNIT MŰVEK HATSCHEK LAJOS Budapest, VI. Andrassy-ut 33.

Elsőrangú referenciák. — Jótállás. — Évi gyártás 1500 kocsiromány. — Kérjen ismertetést.

Köhögésben

szenvedő

kísértse meg a köhögést csillapító és kellemes ízű

Császár Mell-bonbont.

2740 hatóságilag igazolt bizonyítvány szól mellette és hogy sikerrel használható köhögéskor, katarusnál és elnyálkásodásnál. Kapható 20 és 40 filléres csomagokban Schmidt Győző zalaegerszegi cukrásznál.

Unghváry László

(Czeplédi) 300 holdas bortermő szőlőtelepének, továbbá gyümölcs- és szőlőfaiskolájának árjegyzéke megjelent, hol 5 krajczártól felfelé nemes csemeték, 2 forinttól felfelé sima és gyökeres szőlővesszők, továbbá —16—18 forinttól felfelé sajáttermésű rendkívül finom újborok kaphatók. Ezenkívül mindenféle gyümölcsfavadoncz, akác- és gleditschia-csemeték. Tessék árjegyzéket (borról is) kérni.

Hitelt nyujtok

1-2-3 évre (kamat nélkül) városok, községek, megyék, vizszabályzó társulatok, mérnöki hivatalok, szövetkezetek, nagyobb uradalmak s más hitelképes testületeknek.

A hitelynyújtás szőlővesszőre és borra nem vonatkozik

A Richter-féle
LINIMENTUM CAPS. COMP.
Horgony-Pain-Expeller
egy régi kipróbált háziszert, amely már több mint 34 év óta megőrizhető bedörzsölésű alkalmazzák kézfejtétel, csúszlós és meghúzóhatásra.
Létező, óvatosságot igénylő és csakis eredeti üvegeket dobozokban a „Horgony” védjeggyel és a „Richter” üzégjeggyel fogadjunk el. — 80 f., 1 k., 40 f. és 2 k.
Főraktár: Török József gyógyszerésznél Budapest.
Richter F. Ad. és társa,
csász. és kir. udvari szaktudós. Redolstet.

A zalaegerszegi „Karácsonyfa Egylet” 1903 évi mérlege.

Bevétel.

Kiadás.

Fsz.		K	f	Fsz.		K	f	
1	1902. évi pénztármaradvány	141	96	1	Mulatságra	185	10	
2	Adományokból befolyt	224	—	2	Felruházásra	1114	76	
3	Szelvényekből befolyt	202	76	3	Takarékpénztárba elhelyeztetett	550	—	
4	1903. évi téli mulatságból	501	22	4	Kiseb kiadások	2	—	
5	Karácsonyesti ajándékokból	191	80	5	Szolgáztatás	75	—	
6	A megmaradt szövetből és alapszabályból	22	60	6	Alapszabályokra és könyvekre	29	20	
7	Takarékpénztárból kivételt	840	—	7	Karácsonyest rendezésére	14	52	
8	1903. év dec. 31-én tkpt.-ban elh. volt	589	19	8	Egyenleg { 1903. dec. 31. tkpt.-ban elhelyezve volt	589	19	
9	Esedékes kamat	49	98			Esedékes kamat	49	98
						Pénztármaradvány	153	76
		2763	51			2763	51	

Az egyesület évi rendes közgyűlése f. évi február hó 28-án d. u. 3 órakor fog a városház nagytermében megtartani, vagy amennyiben ekkor határozatképes nem volna, a megjelent tagok számára való tekintet nélkül 1904. évi március 6-án délután 3 órakor ugyanott.

Tárgy: a számadás felülvizsgálása, titkári jelentés, a tisztviselői kar kiegészítése, folyó ügyek, indítványok. Zalaegerszeg, 1904. február hó.

Fängler Béla sk., Remm Józsefné sk., Varga Vilmosné sk., Ruzsits Károlyné sk., jegyző. ellenőr. pénztárnok. elnök.

Oh jaj!

Megfojt ez az átkozott köhögés!

Köhögés, rekedtség és elnyálkásodás ellen gyors és biztos hatásuak

Egger mellpasztillái,

az étvágyat nem rontják és kitűnő ízűek.

Doboza 1 korona és 2 korona.

Próbadohoz 50 fillér.

Fő- és szétküldési raktár:

„NADOR” GYÓGYSZERTÁR

Budapest, V., Váci-körút 17.

Éljen!

Egger mellpasztilla csakhamar meggyógyított.

Kapható Zalaegerszegen: Kaszter Sándor, Dr. Klein Lajos, Sümegen: E. Dervarics István, Zalazentgróton: Botfy Péter gyógyszerárakban.

Schicht-szappan

„szarvas” vagy „kulcs”

Jegygyel

legjobb, legkladósabb s ennél fogva legelősebb szappan. — Minden káros alkatrésztől mentes.

Mindenütt kapható!

!! Bevásárlásnál különösen arra ügyeljünk, hogy minden darab szappan a „Schicht” névvel és a fenti védjegyek egyikével legyen ellátva. !!